

VATRA

FOAIE ROMÂNEASCĂ DE OPINIE ȘI INFORMAȚIE

Ian.-Apr.1989
Nr.183

XXXIX,1

D - 7800 FREIBURG
Münchhofstr.12

LA 130 DE ANI DE LA UNIREA PRINCIPATELOR

- Așezați precum suntem în mijlocul îndoitului despotism al Europei și al Asiei, să ne dăm împreună frățeasca și ajutătoare mână de unire și să zicem cu toții: Trăiască Moldova, Trăiască Valahia. Dar învrednicească-ne Dumnezeu ca să putem striga într-o zi: Trăiască România Unită! Atunci, fraților, soarele luminii va pătrunde și va împrăstia adâncul întuneric în care zăcem; atunci numai vom fi ceea ce trebuie să fim, adică fiii unei singure și puternice Moșii. În visurile mele, înflorit se arată viitorul României. Suntem milioane de Români răslețiți! Ce ne lipsește ca să ajungem un neam tare? Unirea, numai Unirea! Să trăiască dar unirea Românilor! (Costache Negri, 1848)

- Noi voim unirea pentru că suntem același popor, pentru că avem aceeași obârșie, același nume, aceeași limbă, aceeași religie, aceeași tradiții, aceeași moravuri, aceeași așezăminte, aceeași legi și obiceiuri, aceeași năzuințe, aceeași interese, aceeași nevoi de întâmpinat și aceeași speranțe ce ne leagă sufletul, aceeași meniri de îndeplinit; pentru că nici un hotar nu ne desparte; pentru că totul ne apropie și nimic nu ne deosebește, afară doar de reaua voință a acelora care voesc să ne vadă dezuniți și slabi. (Dimitrie Brătianu)

- Români din Transilvania numai la Principate privesc, numai de aici așteaptă semnul, de aici își văd scăparea. (Alexandru Papiu Ilarian)

- Alexandru Ioan Cuza, ales la Iași în unanimitate, 5 Ian. 1859, Domn al Moldovei: Jur în numele prea sfintei Treimi și în fața țării mele, că voi păzi cu sfințenie drepturile și interesele Patriei, că voi fi credincios Constituției în textul și în spiritul ei, că în toată domnia mea voi priveghea la respectarea legilor pentru toți și în toate, uitând toată prigonirea și toată ura, iubind de o potrivă pe cel ce m'a iubit și pe cel ce m'a urât, neavând dinaintea ochilor mei decât binele și fericirea nației române!-

- Discursul lui Mihail Kogălniceanu cu acest prilej:

După una sută cincizeci și patru de ani de dureri, de umiliri și de degradare națională, Moldova a reintrat în vechiul ei drept, consfințit prin capitulațiile sale, dreptul de a-și alege pe capul său, pre Domn. Prin înălțarea Ta pe tronul lui Ștefan cel Mare, s'a înălțat însăși naționalitatea română. Alegându-Te de capul său, neamul nostru a voit să împlinească o veche datorie către familia Ta, a voit să-i răsplătească sângele strămoșilor Tăi, vărsat pentru libertățile publice. Alegându-Te pe Tine Domn în țara noastră, am voit să arătăm lumii ceea ce toată țara dorește: la legi nouă, om nou.

O Doamne! Mare și frumoasă îți este misia. Constituția din 7 August ne însumează o epocă nouă, și Măria Ta ești chemat să o deschizi! Fii dar omul epocii; fă ca legea să înlocuiască arbitrarul; fă ca legea să fie tare, iar Tu, Măria Ta, ca Domn, fii bun, fii blând; fii bun mai ales cu acei pentru cari mai toți domnii trecuți au fost nepăsători sau răi! Nu uita că dacă cincizeci de deputați Te-au ales Domn, însă ai să domnești peste două milioane de oameni! Fă dar ca domnia Ta să fie cu totul de pace și de dreptate; împacă patimile și urile dintre noi și reintrodu în mijlocul nostru strămoșeasca frăție. Fii simplu, Măria Ta, fii bun, fii domn cetățean; urechea Ta fie pururea deschisă la adevăr și închisă la minciună și la lingusire. Porți un frumos și scump nume, numele lui Alexandru cel Bun. Să trăești dar mulți ani, ca și dânsul; să domnești ca și dânsul, și fă, o doamne! ca prin dreptatea Europei, prin desvoltarea instituțiilor noastre, prin simțimintele Tale patriotice, să mai putem ajunge la acele timpuri glorioase ale nației noastre, când Alexandru cel Bun zicea ambasadorilor împăratului din Bizanț că România nu are alt ocrotitor decât pe Dumnezeu și sabia sa!-

- Marile Puteri hotărâseră să fie câte un Domn în fiecare țară; patriotismul cald și luminat al celor care au pus interesul țării mai presus de interesele locale sau personale a știut să treacă peste această piedică și să realizeze prima Unire, prima biruință a luptei de integrare națională. Mai tare decât pie-

dicile, decât amenințările, decât interesele materiale a fost ideea. "Biruit-a gândul", cum spune Miron Costin. (Constantin C. Giurecu)

- În Iași, la auzul vestii că domnitorul Cuza fusese ales, la 24 Ianuarie, domn și al Munteniei, bucuria izbucni puternică și neoprită: se înlătură pentru moment cu totul din conștiință perspectiva decăderii orașului; entuziasmul era ne mai văzut, ne mai pomenit. Hora unirei se juca iarna, prin zăpadă, în fața otelului Petrea Bacalu (astăzi otelul Traian, în piața Unirei). Din toate ținuturile Moldovei, din toate târgurile mari și mici veneau mii și mii de telegrame; urările nu se mai curmau între deputații munteni și moldoveni. Mitropoliții, episcopii, vlădicii făceau rugăciuni ca să mulțumească lui Dumnezeu că dorințele lor, unirea Principatelor, se împliniseră. (V.A. Florescu)

- Primirea Domnului în București fu o serbare poporană precum nu se mai văzuse poate niciodată în țările române. Poște întregi înaintea de barieră, aștepta o mulțime nesfârșită de popor. Calea Mogoșoarei era înțesată de lumea ce se suise până pe acoperemintele caselor. Careta Domnului era dusă în triumf, și strigătele de bucurie ale întregului popor, unite cu sunetele muzicii și cu acele ale clopoteilor, umplea văzduhul. Însămnat lucru era însă că aceste arătări nu erau nici comendate, nici impuse; erau izbucnirea neoprită a simțimintelui poporan, entuziasmul dus până la delir al unei mulțimi cuprinsă de încântare, pentru triumful dreptei sale cauze. (A.D. Xenopol)

- Nimeni nu se va mai putea opune ca faptul uimitor ce s'a realizat la poalele Carpaților să nu se înfăptuiască și la poalele Alpilor! (Cavour către Vasile Alecsandri). Victor Emanuel, către acelaș ambasador: Comunică complimentele mele cele mai afectuoase principelui Cuza și spune-i din parte-mi că toate școlile civile și militare ale regatului meu sunt deschise pentru Români, cari vor fi primiți în ele ca frați".

- Eu voi fi totdeauna cu Țara pentru Țară, fără altă țință decât voința națională și marile interese naționale. Sfătuim și îndemnăm pe toți compatrioții noștri, de or ce stare și condiție, să uite desbinările și urele trecute. Numai pacea dintre noi, numai iubirea dintre fiii aceleiași Țări și Nații, numai o deplină armonie între toate clasele societății, întrunind așa toate puterile, poate să ne întărească - și așa, și guvernământul și poporul mână'n mână să ridicăm Patria noastră din căderea în care au adus-o nenorocitele întâmplări ale trecutului. (Alexandru Ioan Cuza) - Atunci, ca totdeauna, s'au găsit și oameni cari să nu vadă dincolo de băierile pungii, opunându-se reformelor de interes obștesc. Când Kogălniceanu vine cu legea împrumutării, unii boieri îl iau în rîs: "Ce, voi bonjuriști ați venit cu pământ dela Paris? Ce pământ împărțiți?" Replica a fost promptă: "Cinstiți boieri și agale, de unde aveți pământul? nu cumva ați venit cu el din Fanar?"... Marea mulțime s'a purtat însă admirabil. Barbu Catargiu blestema în Adunare pe cei ce-ar încerca să lucreze la desfacerea Unirii și susținea deviza "Totul pentru Patrie, nimic pentru noi".

- Unirea Moldovei cu Muntenia, crearea unei oștiri naționale, trei milioane de clăcași făcuți proprietari și înzestrați cu toate drepturile politice, înapoierea către țară a unei cincimi din pământul ei uzurpat de un clér străin, promulgarea unui cod întemeietor al egalității civile, constituirea unei biserici naționale, instrucția publică făcută gratuită și obligatorie, concesiile unor mari lucrări publice: drumuri, poduri, căi ferate, în sfârșit autonomia țării, - iată roadele vremii lui Cuza Vodă, de el însuș arătate într-o scrisoare către urmașul său (1870)...

- De-acum: Ziua nu mai e departe   Vă treziți din nepăsare
Ora-e-aproape de sunat,   Și treceți peste Carpați! (P. Angelescu)

&& La Nieder-Olm, în Germania, s'a săvârșit Sămbătă 21 Ianuarie, în cercul restrâns al familiei, botezul fiicei Doamnei și D-lui Dr. Sandu Bidian, Maria Ștefania, oficiant fiind mons. Octavian Bârlea, iară naș D-na Dr. Lizi Corbu.

&& Sămbătă după masă, 28 Ianuarie, s'au cununat, în Catedrala Română Ortodoxă din Freiburg, drd. Sorin Petcu cu d-ra dr. Ileana Daniela Bălbărau. Oficiant, pr. vicar D. Em. Popa; nași, D-na și pr. Damian Ionescu din Geneva; strana: baritonul Cosmescu, Tatiana Miron, pr. dr. Schirmer, soții Vălimăreanu. Printre participanții ce umpleau biserica, veniți din Germania, Elveția și Franța: familiile dr. Corbu, dr. Părvulescu, maior Păunescu, dr. Stancu, prof. Gurău, ing. Ionescu, Moll, Popescu-Zürh, Al. Popa, Nicoriuc, Liciu, dna dr. Bender, dr. Stroe, Ciupenic, etc. Recepția, până după miezul nopții, în sala bisericii evanghelice din Müllheim. Mirele va fi în curând hirotont, în cadrul Episcopiei Române libere din Europa centrală.-

&& Diaconul Florin Lupuleasa a fost hirotont la Lungro, în sudul Italiei, de către episcopul unit de-acolo, italo-albanezul Lupinacci. Părintele Lupuleasa e căsătorit și locuiește la München. Îi urăm spor "întru cele bune și de folos"!

ENIGMA GORBACIOV

Atenția planetei e concentrată azi asupra acestui rus între ruși, frumusețea chip și rotofeii, însemnat din naștere ca 'n zodiac dar tobă de "idei", "revoluționare" pentru lumea pe care o duce de căpăstru însă fără nimic original pentru ceilalți, căci "noutățile" îndrăsnite de el sunt în lumea liberă, de mult timp, obișnuințe de fiecare zi. Toți îi privesc cu atenție încordată cel mai mic gest, să nu le scape vreun amănunt prevestitor de lucruri epocale. Dacă "tușește" Gorbaciov, dacă strănută, se ncruntă, zâmbește fățiș, sau pieziș, pășește cu Raissa de mână, sau altfel, - totul este cu grije comentat, în toate amănuntele, iar hatârul de-a pomeni, fie și printre dinți, democrația, stârnește o delirantă admirație.

Gorbaciov e om dăștept. Dibăcia de a fi știut să se strecoare prin hățișul de intrigi, gelozii, invidii, lucrături și crime, fără a se fi șifonat prea-prea, - pentru a parveni, la o vârstă relativ tânără (e născut la 2 Martie 1931), în vârful piramidei, o demonstrează fără greș. Dar moștenirea preluată e dezastroasă: după 70 de ani de palavre marxiste, el află un popor apatic și alcoolizat, automat fără voință și inițiativă, administrație coruptă, enorme privilegii față de o mizerie enormă, naționalisme retrezite și sateliți în fierbere. El voește desigur, ca orice muscal ce se respectă, o Rusie "bălșoaie" cât pământul. Ajuns însă în frunte, și-a dat repede seama de impasul invalicabil în care se găsește. Economia, la pământ; producția, excedentară doar în.. armament; administrația, paralizată; cutremurul din Armenia a demonstrat totala debandadă a serviciilor publice; încurcături belice cam peste tot, declarate sau nu, dar costând miliarde; foame și ruină, cârpite penibil doar din furțișaguri și cerșit. Totul pe un vulcan al națiunilor robite, înăuntrul și înafara frontierelor, și al unor religii silite la un concubinaj forțat. În plus, colac peste pupăză, o nomenclatură parazitară, cu trai ca în povești, alături de norodul ce se târăște apatic pe la cozi. În astfel de condiții, cum să cucerești lumea? Înaintașii satrapilor de azi, mongoli sau pravoslavi, - când dădeau de fundul pungii, sau se plătiseau de multele chiolhanuri, porneau la prădăciuni; dar azi nu se mai poate, căci te pândește, de peste nori, atomica 'n persoană. Cernobilul, cu miile sale de norți, iradiați, cancerabili și kilometri de humă otrăvită, a contribuit și el la căscarea ochilor, arătându-i ce-ar însemna, pentru Rusia, războiul nuclear. Mesianismul misiunii ruse nu trebuie totuș ratat! Și-așa a ajuns Gorbaciov, după profunde meditații, să-și amintească, din strălucitele-i studii de marxism, de povața lui Lenin, care preconizează, în astfel de împrejurări, un salutar pas înapoi când vrei să faci doi înainte. Așa l-a apucat ardoarea pacifistă, - potrivit prilej, totodată, de aruncare a fierului devenit vechi și înlocuirea lui cu armament "dernier cri".

E vorba, deci, de acelaș obiectiv, vechea obsesie a dominării lumii, realizat însă pe alte căi. Doar strategia e schimbată, fiind înlocuită cu tactica vulpii flămânde față de ariciul lipsit de "înțelegere". După eșecul șantajului atomic, și vădita ineficiență a partidelor "comuniste" din lumea liberă (de fapt simple agenturi moscovite), mă ținând cont și de insuficiența, cel puțin până'acum, a șteilor oculte, veritabil cal troian în chiar lăuntru Statelor Unite, gândirea politică a Gorbaciovului e concentrată azi pe două obiective principale, și interdependente, a căror realizare i-ar aduce, în socoteala lui, tot globul la picioare: dezarmarea Europei și detașarea Americii de ea, prin anularea sau caducitatea tratatelor care le leagă. În aceste condiții, o "înțelegere" cu Europa ar fi mult.. ușurată: lipsită de scutul atomic al Statelor Unite, ea ar cădea ca para mălăiață.

Ajuns la aceste inocente concluzii, Gorbaciov s'a și pus pe treabă, anunțând "generos", dar în speranța ascunsă de a fi imitat, reducerea unilaterală a forțelor sovietice din Europa prin retragerea a 500.000 soldați, 10.000 tancuri, 800 avioane, 6 divizii blindate, etc. De observat, în primul rând, că nimeni nu poate controla veritatea retragerii. Și chiar de-ar fi reală, se știe că armele noi cer mai puțin personal și că, de altă parte, cele ce-ar fi retrase sunt tipuri vechi. Admițând totuș corectitudinea executării, care ar fi raportul, în acest caz, dintre forțele rămase pe teren? Pe lângă vreo două milioane de soldați s'ar mai găsi față'n față 43.000 tancuri sovietice cu 22.000 tancuri OTAN, 6850 avioane cu 4.380, 36.000 piese de artilerie cu 10.000, etc., deci o zdrobitoare superioritate pentru sovietici. Bugetul militar rusesc, - în loc să scadă, cum ar fi fost de așteptat în trâmbitata euforie pacifistă, a crescut enorm, atingând azi 16% din total, față de, să zicem, al Franței, care abia de atinge 4%! Deci tot asurzitorul zgomot în jurul dezarmării sovietice e numai praf în ochi, camuflând ținta atingerii vechilor himere ale țărilor cu alte mijloace. Ce ar mai rămâne dintr'o Europă înfloritoare economic dar fără o forță militară pe potrivă? Tot potențialul ei ar deveni, fatal, principalul sprijin al Rusiei în răfuiala ei, finală, cu America!

Dar Gorbaciov a mai anunțat și spectaculare reforme politice și economice, căci n'ai cum face saltul suprem de pe o trambulină de foamete, lipsuri și sufoare. Aceste "liberalizări" ar avea darul de a narcotiza lumea liberă, inducând-o la deschiderea mai generoasă a băierilor pungii, știut fiind că această lume n'are dorință mai fierbinte decât să-și continue în tihnă rumegatul. Vorba românei de pe vremuri: Minte-mă și spune-mi vorbe dragi...

Aici e însă și un puternic risc, căci, dacă-i dai copilului o jucărie, e greu să i-o mai scoți din mâini fără sudălmii și pumni. Gorbaciov îl înfruntă totuși, căci nu poți cu pantalonii rupți în fund și un popor de sclavi, care, nemaiaivând ce pierde, sabotează toată producția, să te mai împăunezi cu ifose imperiale. A promis deci de toate, ca într'un bălci electoral: desființarea gulagurilor, dreptul la critică (dar numai pe bază de... Lenin!), libertate de creație, pământ țărănilor, drept de proprietate, libertate Bisericii, comerțului, pluralitate democratică, liberă circulație, pașapoarte la toată lumea, autonomia naționalităților, - într'un cuvânt, democrație mai abitir ca la vechea Atenă! Pentru credibilitatea libertății de opinie, rolurile s'au împărțit și'n pașalăcurile țărilor robite, unii nacialnici "aprobând", și alții nu, măsurile lui Gorbaciov, - dar masivul export alimentar din România în Rusia nu s'a micșorat nici cu un dram, măcar că Gorbaciov se face că ne-ar plânge de milă... Deși toată puterea - guvern, partid, miliție, armată, KGB - e concentrată'n mâna sa, ferit fiind și de capriciul vreunor alegeri democratice, - de dat, el n'a dat până'acum nimic, afar' de liberarea câtorva duzini de "gulagiști", toți ruși. De remarcat, pe-această linie, că la plenara din Ianuarie 1987, din Comitetul Central au dispărut cam toți ne-rușii! Armenii, balticii, georgienii, basarabenii, etc., au încercat să-l ia în serios, prezentând niște revendicări - foarte timide de altfel, cum ar fi ceva autonomie, cu fireasca dorință a limbilor materne în administrație și școli. Li s'a răspuns - când n'a apărut poliția deadreptul! - că asta ar implica modificarea Constituției...

Desigur, surprize mai sunt posibile. Un zăgaz s'a rupt - și nu se știe unde se pot opri puhoaietele deslănțuite. Dar Gorbaciov, care-și cunoaște oamenii, va fi sperând că, odată scopul atins, nu-i greu să astupi breșa, când ai în mână armata și poliția.

De ce-i trebuie lui Gorbaciov încrederea străinătății? Pentma-și scoate țara din marasm. Îl doare mult soarta mujikului? Până'acum n'a dat nicio dovadă în acest sens, dar, tocmai pentru atingerea "cuiului" secular, - acum, când s'a convins că nici cu furtul de invenții, nici cu spionajul și nici cu complicitățile știute nu-l poate atinge, are nevoie, ca trambulină, de o Rusie puternică. Și-aici nu poate să ajungă fără ajutor masiv din Occident, care-ar fi să-i ofere singur, cum a avut cinismul s'o scrie Manuîlski, funia cu care să fie gătit. Apusul ar fi să ajute decisiv la întărirea monstrului ce vrea să-l devoreze. Și nu e zis că nu va reuși. Ajuns la o solidă bază de plecare, cu complicități puternice și multe, cu "adversari" setoși de huzureală și câștig, Gorbaciov, descris într'o revistă ca șef excepțional, diplomat de rasă, rus imperialist, comunist inteligent și'n floarea vârstei, e cel mai temibil adversar al lumii libere. De i-ar ieși "pasența", ar avea apoi răgazul să aplice adevăratele "liberalități" rusești. Lenin, în lupta contra despotismului țarist, se prezentase și el cu astfel de "liberalități", pentru a guverna apoi mai despotic decât toți țarii la un loc, însușindu-și până și nesațul cuceririlor, așa de criticat de Marx. Pofta lăbărtării pe mapamond n'o poate nimeni scoate din gleava rusului!

Dar n'ar fi chiar exclus ca Gorbaciov să fie altceva decât ce cred toți analiștii serioși. În 1917, când a izbucnit și ciurma bolșevică, Maica Domnului a spus la Fatima că, pocăindu-se, până la urmă, totuși, "Rusia se va converti". Fi-va Gorbaciov "omul trimis dela Dumnezeu" cu această sfântă misiune? Ar fi un bine pentru toată lumea, de-atâta vreme sgâlțâită de agresiva barbarie bolșevică și liberată, în fine, de coșmar. Altfel, scepticismul este mai mult decât îndreptățit.-

Petre Vălimăreanu

SAT ROMÂNESC de Zahu Pană

Pământ pustiu cu răni de case moarte,
Biserici prefăcute în ruine,
ce crunt blestem ajunse până'la tine
înscriș în cea mai neagră carte?

Acum când zdruncinările de minte
l-au apucat pe tartorul cel mare,
prăpădul, din hotare în hotare
se'ntinde ca o molimă 'nainte.

Pe-aici au fost învredniciri de oameni
cu ulițele de copii zburdalnici; nici
sat românesc cu gospodarii harnici,
nu câmp făcut anume ca să-l sameni.

N'or mai veni nici berze primăvara,
nici rândunici sub streșini, cuib să-și facă,
nici cumpăna cu ciutură săracă
n'o să mai scoată stelele afară...

Dulăi mițoși -vânați ca lupi de pradă- nu mai păzesc gospodării fruntașe; țărani sunt robiți pe la orașe, uimiți de pacostea ce-a fost pe ei să cadă. Sat românesc din veacuri de furtună, cu colbul plin de vise și istorii, ce venetic vrea să-ți omoare zorii, martirizat cu Neamul, împreună?

Codanele n'or mai broda altițe pe borangicul frunzelor de dud, nu mai sunt hori, viori nu se aud, nu vezi feciori, nici fete cu cosițe.

Apocaliptice buldozere smucesc bătrânii nuci și temelii de case, cruci de morminte, ziduri, carne, oase, clopotnițe, și tot ce-i omenesc...

Nu știu tiranii steagurilor roșii că'n viața ta, greu frământată, se scoală ca prin farmec câteodată de sub pământ, voevozii și strămoșii?

Ei vin în brațele ce încă poartă și coase și topoare, fără frică, așteaptă doar semnalul ce-i ridică să învieze din cenușa moartă...

+ La Constanța s'a stins, la 92 de ani, o vrednică româncă: Doamna Vasilichia Ciufecu, născută la Pleasa, în Albania.-

+ La București a murit, la peste 80 de ani, preotul Ion Delcea, născut la Vadăstrița, în județul Romanați.-

+ La 2 Decembrie a fost înmormântat, la München, pictorul Liviu Leucă.-

+ În Italia s'a stins, la 72 de ani, tenorul Petrică Munteanu, prahovean.-

+ În zilele Crăciunului a murit la Neunkirchen, în Germania, dr. Paul Diaconescu, legionar, fost la Rostock și la Buchenwald, fiu al colonelului Diaconescu, decorat cu "Mihai Viteazul", ucis pe străzile Chișinăului de sbirii lui Carol Wolf la 22 Septembrie 1939.-

+ Sâmbătă 7 Februarie s'a stins la Freiburg, la 83 de ani, profesorul Virgil Mihailescu, fondator al cunoscutei Bibliotecii Române. Fusese amestecat, cândva, în fabricarea aruncătoarelor de flăcări, invenție a locotenentului N. Dumitrescu, me-nite a arde pe criminalul de la Palat; dar experiența s'a sfârșit tragic, cu explozia din strada Căpitan Oarcă, care a ucis pe inventator și pe el l-a silit să fugă la Berlin. În timpul guvernării antonesciene a fost mâna dreaptă a lui Ilie Gârneață în conducerea "Ajutorului legionar". După "rebeliune" a trecut prin lagărele nemțești de la Berkenbruck și Dachau.

Înhumarea s'a făcut Vineri dimineața, 13 Februarie (aceeași zi ca Moța), în cimitirul Bergäcker din Freiburg-Littenweiler. Numeroase coroane, jerbe și buchete -de la familie, Biblioteca, Socolescu-Dimitriu, dr. Apostolescu, dr. Vălimăreanu, ing. Popescu-Cășin, etc.-, înconjurau sicriul. Oficiul l-a săvârșit pâr. dr. Viorel Mehedintu; din păcate, fiind o zi de lucru, n'a fost cine să dea răspunsurile. Au vorbit preotul Mehedințu, prof. Heitmann, prof. Habenicht, prof. Socolescu și dl Oskar Gollob, toți în limba germană. -

+ Joi 23 Februarie a murit la Taez, în Yemenul de Nord, la 80 de ani trecuți, dr. Vasile Andrei, născut la Sulina. Comandant-ajutor, fusese închis sub satrapia lui Carol Wolf, apoi șef al studențimii legionare. A fost și el, după "rebeliune", oaspe al Führerului la Rostock și la Buchenwald. Mai târziu îl găsim membru al Misiunii Medicale Franceze în Yemen, membru al Consiliului Legionar, fondator al Consiliului Național Român și, la 30 Decembrie 1977, Cavaler al Legiunii de Onoare. A fost înmormântat, la dorința sa și cu autorizarea președintelui Republicii yemenite, la Taez, 28 Februarie, condus fiind pe ultimul său drum de o mulțime de arabi, în frunte cu ambasadorul Franței. -

IN MEMORIAM. Doctorul Vasile Andrei, specialist în radiologie, a servit timp de peste 20 de ani în cadrul Misiunii Medicale Franceze din Taez în Yemenul de Nord. Serviciile aduse de dr. Andrei i-au creat un prestigiu și o autoritate morală excepțională. Acest capital de încredere și stimă a fost în întregime pus în slujba Misiunii Medicale Franceze din Taez și, prin aceasta, a Franței însăși. Numirea doctorului ANDREI în ordinul Legiunii de Onoare a recunoscut și răsplătit o viață profesională exemplară. Dispariția sa subită la Taez a fost înconjurată de numeroase manifestări de prietenie și simpatie atât oficiale cât și populare. La dispoziția personală a Președintelui Republicii Arabe Yemen, el a fost autorizat să odihnească, la dorința sa, în pământul Yemenului. -

Sanaa, 28 Febr. 1989

Michel Yves Peissik
Ambasadorul Franței în Republica Arabă Yemen

Notă. Pentru caracterizarea sa cât mai exactă, adăogăm că dr. Andrei a refuzat să ia cetățenii străine, rămânând astfel mai bine de 40 de ani cu statut de refugiat român. În noblețea sa, n'a bătut niciodată toba pe acest fapt; noi am aflat-o întâmplător, cu ocazia unei vizite, la Paris, puțin timp înainte de plecarea sa.

LA GROAPA UNUI FRATE

În ziua de 24 Februarie am primit trista veste a morții Doctorului Vasile Andrei. Ne cunoșteam de 56 de ani, de pe vremea studenției noastre la Cluj. Ne-a legat, de-atunci, o lungă camaraderie și prietenie în slujba aceluiaș crez. Crez că neamurile, fiind create de Dumnezeu, își are fiecare dintre ele rostul lui în lume, dar rostul lor comun nu poate fi altul decât: Realizarea binelui și frumosului, pe diverse tărâmurî, aci pe pământ. Doctorul Andrei a fost însuflețit de acest nobil țel, care l-a călăuzit în viață oriunde l-a dus soarta.

S'a născut în Sulina, la 21 Decembrie 1908. A urmat liceul în orașul Tulcea. Înainte de a se înscrie ca student la Facultatea de Medicină din Cluj, în anul 1933, Vasile Andrei fusese ofițer activ al Armatei Române, sublocotenent de cavalerie; părăsise însă armata, din cauza unui conflict cu un camarad al lui, incorrect, dar mai mare în grad...

În Țară a îndeplinit funcții principale în sânul grupului studențesc legionar. Pentru crezul lui românesc a fost închis, în Octombrie 1938, la Cluj și la Oradea Mare, în timpul lui Carol al II-lea. Iese bolnav greu din închisoare, în anul 1940, suferință cu consecințe ce l-au necăjit multă vreme. Minune, că n'a fost ucis și el în măcelul din noaptea zilei de 21 Septembrie 1939, patronat de acest rege haîn și de conducerea țării din acel timp.

Ajungând în Germania, în anul 1941, i-a fost dat să îndure, din 1942 și până în anul 1944, viața grea de lagăr dela Buchenwald.

După cel de al II-lea război mondial, vine în 1949 în Franța și în 1954 își termină studiile la Facultatea de Medicină din Paris ca doctor specialist în radiologie. Merge apoi, din Iunie 1955 până în Decembrie 1976, ca membru al Misiunii Medicale franceze din Yemenul de Nord, la Taz. Acolo reușește, în scurtă vreme, să fie prețuit și stimat de autorități, iubit și căutat de bolnavi, pentru priceperea lui ca medic și bunătatea lui ca om. La rugămintea acelor autorități, Doctorul Vasile Andrei și-a continuat activitatea ca medic în Yemen până anul trecut. Nu s'a pricopsit pe socoteala celor bolnavi, iar din ce a agonisit, a dat cu două mâini la cei săraci și necăjiți. "A făcut binele și l-a dat pe apă", cum spune românul.

Pentru multele și realele lui servicii ca medic și pentru alesele lui însușiri ca om, a fost numit, în ziua de 30 Decembrie 1977, de Statul Francez, "Cavaler al Legiunii de Onoare". Iar conducerea Republicii Arabe a Yemenului de Nord l-a făcut "Cetățean de Onoare", punându-i la dispoziție o casă în Taz, ca s'o folosească cât timp va trăi el. Doctorul Vasile Andrei a cinstit astfel, cu prisosință, numele de Român, aci în pribegie. Neamul și Legiunea se pot mândri cu el.

În Exil a făcut parte din Consiliul Legiunii și a fost ales, mai mulți ani, membru în Consiliul Conducător Legionar. A fost și membru fondator al Consiliului Național Român din lumea liberă.

La începutul lunii Februarie, anul acesta, Doctorul Vasile Andrei s'a dus în Yemen să-și aranjeze unele chestiuni personale. În Taz, un infarct cardiac a pus capăt vieții lui, în ziua de 23 Februarie 1989. Ne-a părăsit un suflet ales, dotat de Cel de Sus cu calități de neuitat pentru cei ce l-au cunoscut. El lasă în urmă multe inimi întristate și un mare gol în rândurile noastre. Sincere condoleanțe, din partea noastră, rudelor lui, în această grea încercare și mare pierdere!

Doctorul Vasile Andrei a fost înmormântat în ziua de 28 Februarie, în orașul Taz din Yemenul de Nord, în urma autorizației date de președintele acestei Republici. El a dorit să-și aibă locul de veci în acea țară, unde a lucrat ca medic 34 de ani. Au fost prezenți, acolo, autoritățile orașului Taz, colegii lui și multă lume arabă. A luat parte la acest trist eveniment și Ambasadorul Franței.

Rugăm pe bunul Dumnezeu să-l odihnească, pe Doctorul Vasile Andrei, cu cei dreپți ai Lui. Să-i fie țărâna ușoară!

Dr. Victor Apostolescu (Bergham, 7.3.89)

TESTAMENT de Vasile Posteuca (Buchenwald, 1944)

Pământ străbun, din răsărit de soare,	Cât poate prinde'n sabia-i vitează
Belșug de grâne, cântec și azururi,	Și până unde dragostea-i străbate...
Trăirea noastră'n lume-i trecătoare,	Atunci când și-or croi sub zări hotare,
Ci numai tu vei dăinui deapururi...	Să tencuiască pietrele cu sânge,
De-o fi să nu ne'ntoarcem niciodată,	Cetățile măririi viitoare
Tu să-i aduni pe cei ce vor rămâne	Să nu le poată nimenea înfrânge.
Și să-i îndemni spre zilele de mâne:	Să treci din neam în neam acest cuvânt,
Să creadă, să râvnească, să se bată...	Din casă'n casă și din nume'n nume:
Un neam pe lume-atâta luminează	Că noi pe tine te-am iubit pân'la mormânt,
Și-atâta stăpânește cu dreptate,	Și alta n'am avut mai scump pe lume...

DRUMUL CRUCII. Meditație optimistă despre om

Oare de ce vorbesc atât de puțin evangheliștii despre acest drum al crucii, cel mai tragic și mai tulburător eveniment din istoria lumii, cea mai amară amin-tire și cea mai fructuoasă suferință pentru noi? Ce tainică rușine i-a oprit să ne descrie pas cu pas drumul spre moarte, urcușul care sfârșea pe cruce? Ceea ce sfintele evanghelii nu ne spun decât izolat și fragmentar, inima noastră însânge-rată cunoaște și tradiția păstrează cu sfințenie și lacrimi toate datele aces-tui drum. Vorbim mult cu durere și căință despre ce I s'a întâmplat lui Iisus, cu tristețea că oamenii au putut să ucidă pe cel mai pur dintre ei; nu pe Dumnezeu, căci atunci ei încă nu știau că ucid pe Fiul celui Preaînalt, ci pe omul care era fără de păcat, care iubea și care răspundea cu zâmbet la lovitură și cu să-rut la ură.

Dar astăzi, iubiți credincioși, aș vrea să meditim într'un sens mai optimist despre participarea pozitivă a lumii la suferința Mântuitorului. S'au lepădat toți ucenicii de El atunci când a fost arestat? Toți cei care erau de față au fost, fără excepție, participanți la un asasinat cu consecințe eterne? Nu a fost nici un om bun, năi unul care să se fi simțit sguduit în sufletul lui, care să nu fi simțit răspunderea pentru ceea ce se petrecea acolo?

Profeții Vechiului Testament au vorbit despre Iisus ca despre cel care S'a făcut păcat pentru noi ca să ne curețe de păcat și s'au socotit vinovați pentru suferința lui viitoare peste veacuri. Să mergem la Isaia ca, prin ochii lui, pri-vind spre un viitor ascuns oamenilor, să-L cunoaștem pe Mesia: "Disprețuit era și cel din urmă dintre oameni; om al durerilor și cunoscător al suferinței, unul înaintea căruia să-ți acoperi fața; disprețuit și desconsiderat. Dar el a luat asupra-și durerile noastre și cu suferințele noastre s'a împovărat. Și noi îl so-coteam pedepsit, bătut și chinuit de Dumnezeu. Dar el fusese străpuns pentru păca-tele noastre și zdrobit pentru fărădelegile noastre. El a fost pedepsit pentru mântuirea noastră și prin rănilor lui noi toți ne-am vindecat.. Domnul a făcut să cadă asupra lui fărădelegile noastre ale tuturor. Chinuit a fost, dar s'a su-pus și nu și-a deschis gura sa; ca un miel spre junghiere s'a adus.." (53, 3-7).

Nimeni nu a mai scris despre Iisus, Omul durerii, atât de adânc și de solici-tant, chiar după ce l-au cunoscut pătimirea, așa cum a scris Isaia, cu sute de ani mai înainte. Când auzim glasul îndurerat al profetului vorbind cu un profund sen-timent de vinovăție anticipată despre cel care "ca o oaie nevinovată și fără de glas.. nu și-a deschis gura sa", ne simțim reconfortați, mai buni, mai aproape de jertfa cristică. Acest filon optimist pentru și despre omenire vrem să-l descope-rim astăzi; să coborâm pe firul lui în adâncul istoriei tragice a calvarului și să explorăm adâncul bun al sufletului omenesc, aurul din ascuns în fiecare.

Moartea lui Iisus a fost o moarte singulară. Nimeni nu trebuia să moară ală-turi de El, sau pentru El, atunci. Singura răscumpărare a tuturor era moartea lui unică. De aceea ucenicii nu au mers cu El la moarte. Unii "îl urmau de departe", chiar dacă, ajunși în curtea arhiereului și încălzindu- e la focul aprins, pentru că era frig, s'au lepădat de El în fața unei slujnice, pentru ca apoi să plângă cu amar. Petru a plâns pentru lepădarea lui, văzând că se plinise ceea ce, doar cu câteva ceasuri mai înainte, învățătorul îi spusese: "Nu va cânta cocoșul până ce de trei ori te vei lepăda de Mine". Auziți? Petru a plâns cu amar și a fost ier-tat. După ce Iisus a înviat, de trei ori l-a întrebat: "Mă iubești, Petre?" și de trei ori a mărturisit Petru: "Doamne, Tu toate le știi. Tu știi că Te iubesc".

Au fost unii cari, deși nu făceau parte dintre apostoli, au rămas mai mult lângă Iisus: "După El mergea un tânăr care nu avea pe trup decât o pânză de in. Au pus mâna pe el, dar el și-a lăsat învelitoarea și a fugit gol de acolo" (Mc. 14, 51-52). Cine era acest tânăr, poate chiar foarte tânăr, care a rămas lângă Mântui-torul mai mult decât ucenicii? De unde știe Sfântul Evanghelist Marcu acest de-taliu, faptul acesta care s'a petrecut fără martori? Poate că tânărul care a fu-git gol în noapte era chiar el, pe atunci un adolescent, fiul Mariei în casa că-reia a avut loc Cina cea de Taină. El îl văzuse pe Iisus cu ucenicii venind la cină, îi auzise plecând spre Ghetsimani, îi urmasse de departe poate și asistase la tot ceea ce se petrecuse.

Ceea ce mă tulbură puțin este când citesc despre prinderea Mântuitorului în evanghelia după Ioan, căci nu pricepe mintea mea mărginită, și nici Dumnezeu nu-mă dă un dar mai adânc de înțelegere, ca să pricep tot ce s'a petrecut atunci. Doam-ne, luminează mintea fraților mei, ca să înțeleagă ceea ce eu nu pot înțelege și să audă ceea ce gura mea nu e în stare să rostească! Să ascultm dar cuvântul evangheliei: "Iisus a ieșit și le-a zis (ostașilor): Pe cine căutați? Răspuns-au Lui: Pe Iisus Nazarineanul. El le-a zis: Eu sunt!.. ei s'au dat înapoi și au că-zut la pământ" (18, 5-6). Iisus i-a întrebat din nou și, primind acelaș răspuns,

le-a zis: "Dacă Mă căutați pe Mine, lăsați pe aceștia să se ducă! (Ca să se împlinească cuvântul pe care l-a spus: Dintre cei pe cari Mi i-ai dat, n'am pierdut pe nici unul)". Taina pe care evanghelistul nu ne-o spune este de ce au căzut ostașii cu fața la pământ când Mântuitorul le-a spus "eu sunt"? Ce au văzut ei atunci? Când cineva se prezintă cu pieptul deschis în fața morții, îl admiri, dar nu cazi cu fața la pământ. Dacă ostașii au văzut o strălucire divină în jurul lui Iisus, atunci de ce L-au arestat? Erau ei mai speriați de cei care le porunciseră să-L aresteze decât de Dumnezeu? E greu de admis. Când fariseii, la praznicul corturilor, au trimis aprozii să-l aresteze pe Mântuitorul, aceștia s'au întors cu mâna goală, spunând celor cari îi trimiseseră: "Niciodată un om nu a vorbit ca omul acesta". Eu cred că ostașii au căzut cu fața la pământ pentru că, într-o clipă, au văzut pe chipul lui Iisus toată suferința prin care trebuia să treacă, toate chinurile făcute vizibile într-o străfulgerare și toată disperarea lumii căzută în păcat și așteptând un salvator. Poate că atunci ei au intuit în mod confuz tragicul destin al omului din fața lor și că ei erau împlinatorii acestui destin.

În afară de acest moment misterios, - pe toată durata procesului religios al lui Iisus, la curtea celor doi arhieri, nicio rază de lumină umană nu strălucește în cei care îl acuzau. Era numai lupta crâncenă și încordată între legea veche și cea nouă, între talion și iertare, între justiție și iubire. Toate se ridicau împotriva celui care pe toate trebuia să le împace și să le țină laolaltă: "Neîmpăcate lumi, zac în Tine împăcate". Apoi Iisus intra în lumea păgână, la procesul politic, un guvernator poet și filosof agnostic, un amestec de puritate și lașitate care biruie sentimentul de justiție, acesta era Pilat: un om care strigă aproape în extaz când îl vede pe Iisus bătut, încoronat cu spini și umilit: "Ecce Homo", iată omul! Dar tot el întrebase cu scepticism: "Ce este adevărul?"

Chiar Pilat este cel care vrea să-l scape pe Mântuitorul: "Eu nu aflu nicio vină în el". Justiția romană îl găsește nevinovat și vrea să-L pună în libertate, dar sentimentul de dreptate al lui Pilat se izbește de dârzenia înveninată a iudeilor: "Ia-L, ia-L, răstignește-L!" Pilat stăruie, cu o doză mare de lașitate și indecizie. Vrea să facă un târg: "Vreți să vă slobozesc pe împăratul iudeilor?" Era obiceiul eliberării unui condamnat, pentru paștele evreesc. Dar ei strigau: "Nu pe El, ci pe Baraba!" Și Baraba era un tâlhar. Eu vreau să insist pe această sbatere a lui Pilat, căci ea este prima încercare, fie și timidă, de a se solidariza cu Iisus în suferință, și aceasta venea de la un păgân. Noi toți suntem în Pilat - nu în cel care, cu lașitate îl dă pe Mântuitorul în mâinile răstignitorilor, spunând "Nevinovat sunt de sângele dreptului acestuia", ci în cel care spune: "Vreau să vă slobozesc pe împăratul vostru, voi aveți obiceiul de a da libertate unui condamnat pentru paștele vostru. Să fie El!" Și mă simt mai bun, mai puțin damnat decât dacă sunt în cei ce strigau: "Răstignește-L!"

Acum Mântuitorul își duce crucea. Este o cruce grea de lemn și cu ea începe calvarul. Întunecată seară! Luna își va pierde strălucirea, cerul se va învoluma, pământul se va clăti, mormintele se vor deschide și morții vor învia. Cine poate suferi atâta durere și nedreptate? Nici pietrele nu pot. Iar noi căutăm acea participare umană, acea scânteiere de înger, chiar dacă de o clipă, în om, și care să ne facă demni de sângele lui Iisus, sau măcar să-L justifice jertfa Sa pentru noi. Ca să nu cădem în disperare. Și mă bucur când și eu, împreună cu Claudia Procula, soția guvernatorului, îi scriu lui Pilat: "Nimic rău de la tine dreptului acestuia, căci mult am pățimit pentru dânsul în vis".

Este cea dintâi femeie care își arată mila pentru Iisus. În istoria patimilor Lui din această Vinere de cenușă, sunt multe femei legate de durerea Lui, dar eu nu mă voi referi la Sfânta Fecioară, sau la Maria Magdalena, sau la femeile mironosițe, ci la femeile păgâne sau evreice și la bărbații cari s'au asociat suferinței Mântuitorului. În urma lui Iisus mergea o mare mulțime de norod și femei care plângeau, își băteau pieptul și se tânguiau după El" (Luca, 23, 27). Era o mulțime cruntă și întunecată, mulțimea care își ceruse moartea și care acum, suferind arșița vremii toride, praful, setea și oroarea, venea la Golgota ca să-L vadă răstignit, în chinuri. O sete de răzbunare și o groază de ceea ce aveau să vadă îi mânau înainte, ca un destin tragic și ineluctabil. Și deodată, din această mulțime tragică și dezolată, se aude plânsul subțire al femeilor. Întâi ușor, apoi amplificându-se mereu, până ce, ca un val al durerii și al milei, răsună peste tropăitul mulțimii, peste plesniturile de bici ale călăilor, peste strigătele de ură ale celor întărâtați. Oare cum plângeau femeile evreice? Ce spuneau ele în bocetul lor? Cred că vorbeau despre un fiu pierdut, poate plângeau ca "măicuța bătrână, cu brâul de lână" din "Miorița" noastră. Poate povesteau despre un miel dus la junghiere.

și despre o oală care nu-și ridică glasul împotriva celui care o tunde. Dar eu sunt fericit că femeile plâneau. Nu numai un procurator roman, nu numai o Claudia Procula voiau să-L slobozească. Acum un șir de femei, mame și surori plâng și-și bat pieptul cu pumnii. Fericită durere, binecuvântat bocet. Și noi suntem acolo, și noi suntem cei cari, într'un sens, îi spunem Mântuitorului: "Mergi, Doamne, la moarte, ca să ne mântui. Suntem însetați de adevăr, scapă-ne prin moartea Ta de osândă!" Apoi Iisus cade sub povara crucii, odată, de două ori, de mai multe ori. Se ridică de fiecare dată sub loviturile călăilor. Nu există cruce. Golgota își așteaptă rodul mântuitor spânzurat pe lemnul crucii. "Bucură-te, cruce, care ai odrăslit lumii mântuire".

Se apropie încet de deal, El, Omul durerilor. Mulțimea era surescitată, călăii se străduiau să ajungă sus, să scape și ei odată. Nu era ușor să duci la moarte un astfel de om, sub strigătele din ce în ce mai atâtea ale mulțimii care se putea deslănțui în fiecare clipă să sfâșie și pe victimă și pe călăi. În fața acestei demonstrații de ură și violență, cine ar mai fi îndrăsnit să-i facă o favoare cât de mică lui Iisus? Un asemenea gest ar fi putut fi scânteia care declanșează marele pârjol. Și totuși, cineva îndrăznește să înfrunte această acumulare de ură explozivă, să se ridice, deopotrivă și împotriva mulțimii întărită, și împotriva spaimei agresive a ostașilor. Era tot o femeie și o chema Veronica. S'a apropiat timid de Iisus. Fața Lui era plină de răni, de sânge închegat, de lacrimi, sudoare și țărână în care căzuse cu obrazul de atâtea ori. Cred că atunci toată lumea a înghețat, ostașii s'au oprit înmărmuriți ca de o minune. Dar Iisus i-a zâmbit, sunt sigur că i-a zâmbit când Veronica l-a șters fața cu marama ei. Nu mai era un gest de milă platonicească așa cum a fost la Pilat, sau la Claudia Procula. Nu mai era nici participarea la durere prin atașament sentimental și lacrimi ca la femeile din Ierusalim. Era un act pozitiv; umanitatea venea, prin Sfânta Veronica, să șteargă rănilor Domnului, să curețe fața Creatorului, să mângâie în durerea Lui pe Răscumpărătorul. De atunci, cu fața curată, Iisus a urcat spre răstignire; de atunci, pe marama Sfintei Veronica a rămas imprimat chipul Mântuitorului, prima noastră icoană.

Mai este o femeie, cea mai pură, cea mai sacră, atât de inocentă, încât Dumnezeu nu ezită să se întrupeze din ea, atât de sfântă încât cheile fecioriei, nici nașterea cea fără de sămânță nu i le-a stricat: Sfânta Fecioară. Tradiția spune că pe drumul acesta al suferinței, Iisus S'a întâlnit o clipă, atât cât l-au îngăduit călăii, cu mama Sa. Cred că a fost înainte de căderea definitivă a Mântuitorului sub povara crucii. Nu am fost la locurile sfinte, dar ochii mei duhovnicești văd această scenă tainică. Drumul suia cotind, mulțimea se grăbea să ajungă la locul răstignirii și, părăsind drumul, urca pieptiș dealul. De acolo, din când în când, priveau înapoi ca dintr'un amfiteatru la grupul care îl conducea pe Iisus. Acest grup se subțiasse mult. Sfânta Fecioară, care, până atunci nu se putuse apropia de Fiul ei, a tăiat drept dealul și, la o buclă a drumului, a așteptat grupa de ostași și de iudei care îl însoțea pe Hristos. Mântuitorul urca greu: sângele scurs, rănilor, loviturile continue, îi sleiseră puterile. Venea încet mișcându-și picioarele greu, cu capul plecat sub povara coroanei de spini. Așa își vedea Maica Domnului Fiul venind spre ea: un condamnat la moarte, un zdrobit înșăngerat, scuiat, umilit, El, purul cel fără de păcat, desăvârșitul în duh și în trup. Iar Maica Sfântă știa toate acestea și sabia proorocită de Simion Bătrânul trecea prin inima ei. Stătea undeva, ceva mai departe de drum ca să nu o alunge ostașii, și privea intens spre Iisus. Poate că în inima ei se ruga fierbinte: "O, Fiule, ridică-Ți privirea să-Ți mai văd ochii ultima oară". Și Iisus i-a auzit rugăciunea mută. Nu știu nimic despre această întâlnire. Știu doar că fața Mântuitorului era curată și că numai câteva fire de sânge de la spini l se scurgeau pe obraz. Iar ochii lor s'au întâlnit. O lume de durere și de suferință s'a deschis prin ochii Mariei și ai Fiului. Cred că între ei nu s'a rostit atunci nici un cuvânt. Orice frază ar fi fost o impietate. Și nici lacrimi. Universul divin și uman se întâlneau în chin. O străfulgerare a privirii a fost de ajuns ca Fiul să descopere durerea imensă a Mamei. Și Iisus nu a uitat. Poate că tot drumul a fost urmărit de durerea ei mută. De aceea a încredințat-o ucenicului Său, Ioan: "Fiule, iată Mama ta".

Poate că ostașii grăbiți l-au forțat să meargă mai departe, dar curând a căzut din nou sub povara crucii. Era o cădere absolută și toți au înțeles că nu mai era posibil pentru El să-și ducă crucea. Însemna să moară înainte de a fi răstignit, și iudeii voiau acel spectacol. Atunci "au pus mâna pe un anume Simon din Cirene, care se întorcea de la țarină, și i-au pus crucea în spinare ca s'o ducă după Iisus" (Luca, 23, 26). Sfântul Marcu precizează că Simon era tatăl lui Ruf și Alexandru. Nu era un evreu.

Ceea ce mi se pare paradoxal, neînțeles și de neadmis este că Dumnezeu cade sub povara crucii. Atotputernicul se face neputincios, iar omul, omenirea, prin Simon din Cirene, ia pe umerii săi povara crucii și o duce până la local sacrificiului suprem. Așadar, în clipa cea mai grea, atunci când se părea că Mielul Răscumpărării nu-și va putea duce jertfa până la capăt, că sângele mântuirii noastre nu va mai curge pe Golgota, atunci omenirea intervine, atunci ea se încarcă cu toată neputința divină și merge până la cruce. Cum pot încăpea toate aceste antinomii în Dumnezeu? Să tacă toată limba, să ne salvăm prin acceptare.

Simon mergea spre culmea dealului. Iisus, despovărat de cruce, mergea în fața lui încet, lăsând urme însângerate pe argila roșie, căci nu mai era un drum, ci nu mai o cărare. Poate că Simon era mâniaș că ostașii îl siliseră să ducă el crucea unui condamnat la moarte. El nu fusese de față la prinderea lui Iisus și nici nu strigase cu mulțimea: "Răstignește-L!" Era un străin și nu se amesteca în treburile evrești. Și acum, înjosit prin ceea ce era silit să facă, ura poate pe ostași și pe Iisus. Era obosit după lucrul din țarină și voia să se odihnească. Și acum îl sileau să ducă o cruce de tâlhar sau ucigaș. Cine era oare omul din fața lui? Eu sunt sigur că atunci, în Simon din Cirene s'a petrecut o schimbare. Poate l-a cuprins mai întâi mila, văzându-l pe Iisus așa de chinuit. Poate că o clipă, Fiul Omului l-a privit în ochi cu recunoștință și toată ființa lui a suferit o transformare adâncă, sau poate că Dumnezeu i-a trimis un duh al înțelegerii, i-a deschis ochii sufletului și el a înțeles marea taină. Adâncă trebuie să fi fost prefacerea lui, din moment ce și fiii săi, Ruf și Alexandru, au devenit creștini și erau atât de activi încât sf. evanghelist Marcu îl identifică pe Simon prin referire la ei: "Simon din Cirene, tatăl lui Ruf și Alexandru".

Dar eu vreau, iubii mei frați, să vă fac să înțelegeți că omenirea a meritat jertfa lui Iisus. Că am fost prezenți acolo, nu numai ca răstignitori, batjocoritori și tâlhari, ci și ca părtași ai suferinței mântuitoare. Și știu că Iisus S'a ridicat după fiecare cădere, nu pentru că ostașii îl băteau să se ridice, ci pentru că fiecare gest uman, fiecare act de devoțiune pe care noi l-am făcut acolo prin cei care erau lângă El, îi da o tărie neașteptată să meargă mai departe.

Înainte de a încheia această meditație a durerii, dar atât de optimistă despre om, vreau să ne înălțăm cu sufletul până la clipa supremă a răstignirii. Trei cruci erau acolo pe Golgota. Crucea din mijloc, centru al universului, și crucile omenirii, una a pierzării și una a mântuirii. Între ele, crucea lui Hristos. Una spre învierea vieții, iar alta spre învierea judecării. O jumătate din omenire era pentru Iisus, o jumătate împotriva Lui. Noi eram pentru El. Noi, neamurile, prin Simon l-am dus crucea, iar prin tâlharul cel de-a dreapta, neamuri și iudei, l-am strigat: "Pomeneste-ne, Doamne, când vei veni întru împărăția Ta!"

"Adevărat vă spun, mâine, veți fi cu Mine în rai". Eu și tu și el, noi, frații mei, mâine vom fi cu Hristos în rai. Se va întunece cerul și pietrele se vor despica, se va cutremura pământul și morții vor învia, catapeteasma templului se va sfâșia de sus și până jos, iudeii se vor tângui, Iuda se va spânzura, osândindu-se singur pe veșnicie, dar noi vom fi cu Iisus în rai.

Sursum corda, sus inimile! Purtând crucea Mântuitorului, ne îndreptăm spre locul răstignirii. Din crucea pe care o purtăm, o dulce bucurie ne pătrunde prin umăr în inimă, ca lui Simon din Cirene. Auzim glasul îngerilor și în fața noastră merge chiar Iisus. Excelsior! Mai sus! Mai sus! "Mâine, veți fi cu Mine în rai!"

Pr. Gh. Calciu-Dumitreasa (Solia, April 1987)

IISUS de pr. Marin Mihalache

Cell ce stă pe tronul de lumină -	El e Preot ce de-o veșnicie
Mielul Sfânt tronând peste vecii-	Se jertfește pentru noi pe Sine.
Cel ce-a fost și are iar să vină,	
A fost mort și stă printre Cei vii.	El e Apa vie și Izvorul,
	El e Rege, dar și Țară Sfântă,
El cu Tatăl și cu Duhul's Una,	El e Ușa oilor, Zăvorul,
El cu noi e frate după sânge,	Pacea Lui e cea care cuvântă.
El a fost cu noi întotdeauna,	
Noi prin El am învățat a plânge.	El e Mire nenuntit vreodată,
	El e totuși Soare la mireasă.
El ne spală vina și păcatul,	Lumea Lui e-atât de depărtată -
El e singurul ce ne mai iartă.	El e totuși Cel care veghează.
S'a făcut pe Sine vinovatul	
Și nu El, ci crucea Lui ne ceartă.	Nicăieri noi n'am găsit lumină,
	Nicăieri nu am găsit alt semn:
El e Leu și totuși nu sfâșie,	El e Cel ce-a fost și-are să vină
El e Stâncă, Fluviu care vine,	Să ne toarne'n candelă untdelemn.

CALENDAR NAȚIONAL

- 4 Iunie 1988: Prin strădania câtorva buni români: Pantazi, Mătrescu, etc., și sprijinul Consiliului Național Român, exilul nostru, întrunit la Paris, constituie Congresul Mondial Român, sub conducerea prof. Tudor Bompă, având ca președinte de onoare pe ambasadorul Funderburk și îndrumător spiritual pe părintele Calciu.
- 16 Nov. 1903: Se naște, la Vlădeni/Brașov, pr. Dumitru Stăniloae, teolog de rasă.
- 1 Ian. 1809: Se naște, la Mișkolt/Ungaria, mitropolitul Andrei Șaguna, macedonean.
- 3-4 Ian. 1929: Se constituie la Iași, în casele generalului Tarnoschi, Senatul Legionar: Hristache Solomon, gen. dr. Macridesco, gen. Tarnoschi, col. Cambureanu, etc.
- 4 Ian. 1894: Se naște, la București, Ștefan Georgescu-Olenin.
- 5 Ian. 1859: Alexandru Ioan Cuza este ales Domn al Moldovei.
- 5 Ian. 1909: Se naște, la Cotroceni, Domnița Ileana, Maica Alexandra de azi.
- 7 Ian. 1839: Iese, la Buzău, "Vestitorul bisericesc, gazetă bisericească și morală".
- 8 Ian. 1669: Se înființează, la Câmpulung, prima școală domnească de limba română.
- 8 Ian. 1919: Întruniți la Mediaș, sașii recunosc solemn unirea Transilvaniei.
- 10 Ian. 1799: Se naște, la Benești/Vâlcea, Petrache Poenaru.
- 12 Ian. 1889: Se naște poetul Artur Enășescu.
- 12 Ian. 1934: Moare, chinuit de jandarmi, legionarul Gh. Negrea din Fărdea/Severin.
- 12/13 Ian. 1949: Cad, la Teregova, col. Uță și notarul Gh. Ionescu, în luptă.
- 14 Ian. 49 a.C.: Iuliu Cezar trece Rubiconul: Alea jacta est!
- 14 Ian. 1979: Moare în exil, la Bridgeport/USA, ing. Gh. Popescu-Botoșani.
- 16/29 Ian. 1904: Se naște, la București, Vasile Marin, căzut la Majadahonda.
- 21 Ian. 1589: Papa acceptă supunerea lui Petru Șchiopul și a mitr. Gh. Movilă.
- 22 Ian. 1869: Se naște, la Cincul Mare/Făgăraș, Valeriu Braniște.
- 22 Ian. 1914: Prima noastră aviatoare, Elena Caragiani, și ia brevetul la Paris.
- 22 Ian. 1964: Moare pribeag, într'un spital din München, col. D. Alexandrescu.
- 24 Ian. 1849: Se naște, la Cârțișoara/Făgăraș, Badea Gheorghe Cârțan.
- 24 Ian. 1859: Unirea Principatelor, prin alegerea lui Cuza și ca Domn al Munteniei.
- 24 Ian. 1889: Se naște Victor Eftimiu.
- 24 Ian. 1904: Se naște, la Fălticeni, actorul Gr. Vasiliu Birlic.
- 24 Ian. 1919: Se naște, la Căndrova/Macedonia, Nacu Zdru. Editează "Frândza vlahă".
- 26 Ian. 1919: Moare la Hobița/Gorj, la 64 ani, Maria Brâncuși, mama artistului.
- 27 Ian. 1894: Slavici, Caragiale și Coșbuc scot, la București, "Vatra".
- 29 Ian. 1939: E împușcat de sbirii lui Carol, în str. Aviator Iliescu 5, unde-i dăse gazdă Sima, savantul Vasile Cristescu, arheolog, executat de un anume... Bouleț. Pictorul Iacob Coterbic, care-l găzduia, e ucis în bătai la poliție.
- 29 Ian. 1949: Încercând să evadeze din lagărul dela Banovici, refugiații Ovidiu Horeanu și Tutoveanu sunt împușcați de securității iugoslavi.
- 30 Ian. 1949: Cade în cartierul Grant (București), în luptă cu securitatea, Stoica Ionuț, șeful legionarilor de la Politehnică.
- 1 Febr. 1949: Moare N.D. Cocea, pamfletar.
- 2 Febr. 1789: Moare Dositei Herescu, episcopul Bucovinei, la Cernăuți.
- 2 Febr. 1909: "Apus de soare" (Delavrancea), în premieră la T.N. din București.
- 2 Febr. 1964: Moare la București, la 71 ani, Ion Marin Sadoveanu.
- 2 Febr. 1979: Moare, la Huningue/Franța, poeta Victoria Dorina Ienciu din Bihor.
- 3 Febr. 1864: Moare Simion Bărnuțiu.
- 4/5 Febr. 1859: Moare la Iași, la 40 de ani, scriitorul basarabean Alecu Russo.
- 4 Febr. 1939: Moare la București matematicianul Gh. Țițeica.
- 7 Febr. 1989: Moare în exil, la Freiburg, prof. Virgil Mihăilescu, fondator al Bibliotecii Române locale. Avea 83 de ani neîmpliniți.
- 8 Febr. 1849: Eudoxiu Hurmuzachi cere la Viena autonomia Bucovinei.
- 8/20 Febr. 1859: Cuza intră în București ca Domn al Principatelor Unite.
- 9 Febr. 1909: Tot Banatul e prezent la înmormântarea lui Coriolan Brediceanu, Lugoj.
- 10 Febr. 1829: Mitropolitul Grigorie Nemțeanu e surghiunit de năvălitori în Rusia.
- 13/14 Febr. 1939: Sunt uciși lângă Huedin studenții Petre Fleschin și Petre Stănescu, prof. Aurel Hodrea, muncitorul Ion Popa, ofițerii Dumitru și Zenovie Berzea și elevul Victor Gruită, legionari.
- 14/26 Febr. 1859: Alecsandri pledează în fața lui Napoleon III cauza dublei alegeri a lui Cuza. Cu două zile înainte fusese primit de contele Walevski.
- 15 Febr. 1904: Iese, în "Luceafărul" (Budapesta), poezia "Oltul" de Nic. Otavă (Goga).
- 15 Febr. 1909: Se naște, la Tulcea, av. Nicolae Arnăutu. A publicat, în exil: "Noi și rușii", "Douze invasions russes en Roumanie" și "Amintiri".
- 15 Febr. 1919: Se naște la Livezi, în Macedonia, prof. Vasile G. Barbă, dârz luptător pentru drepturile fraților noștri din Epir, Tesalia și Macedonia.
- 16 Febr. 1934: Se stinge luptătorul ardelean Ștefan Cicio Pop dela Arad.
- 19 Febr. 1864: Se naște, la Fălticeni, scriitorul Artur Gorovei.

19 Febr.1964: Moare, la Padova, prof. Alexandrina Mititelu.

21 Febr.1904: Moare la București, la 56 ani, pictorul Sava Henția, n. la Sebeș.

22-23 Febr.1949: Cad la Corcanul (Mehadia), în luptă cu securitatea, Gheorghe Ungureanu și Petre Ancuța.

23 Febr.1919: Moare, la 84 ani, Gh. Pop de Băsești, fost președinte al partidului național, și al Adunării dela Alba Iulia care a proclamat unirea Transilvaniei.

23 Febr.1989: Moare în exil, la Tazé/Yemen, dr. Vasile Andrei.

27 Febr.1879: Se naște, la Pașcani, Visarion Puiu, mitropolit al Bucovinei, apoi al Transnistriei. A murit pribeag într'un sătuc din Franța, în cumplită mizerie.

27 Febr.1969: Moare în exil, la Londra, dirijorul Const. Silvestri.

3 Martie 1939: Moare, la București, prof. Dimitrie Gerota, craiovean.

5 Martie 1889: Primul concert sub cupola Ateneului Român.

5 Martie 1909: Se naște poetul Alexandru Gregorian, teleormănean.

6 Martie 1939: Moare, la Cannes, patriarhul Miron Cristea. Titular al unui dosar grozav de încărcat, n'a putut refuza să prezideze un guvern menit să ucidă tineretul țării. Epitaful, i l-a făcut A.C. Cuza: Aici zace'n groapa asta, / Fostu-amant al doamnei Nasta, / A bugetului povară / Și-a bisericii ocară.-

8 Martie 1954: Moare, la Madrid, Stelian Popescu, fostul director al "Universului".

9 Martie 1889: Se naște, la Brânzenii Vechi/Bălți, poetul Ion Buzdugan.

9 Martie 1929: Moare, la București, Theodor D. Speranția.

13 Martie 1739: Voltaire mulțumește lui Antioh Cantemir că l-a lămurit despre descendența tatălui său din Tamerlan...

20 Martie 1919: Se naște, la Vidin, Lucian Truțu (Lüben Petrov), zis și Ion di la Vidin, luptător pentru drepturile Românilor din Valea Timocului.

24 Martie 1909: Se naște Richard Wurmbrand, viguros luptător anticomunist.

29 Martie 1829: Se naște publicistul Iosif Hodoș, luptător politic.

29 Martie 1869: Inaugurarea serviciului poștal român.

31 Martie 1864: Kogălniceanu depune pe biroul Adunării proiectul legii rurale.

31 Martie 1914: Pius X dăruiește Românilor, la Roma, biserica în care se slujește.

10 Martie 1949: E împușcat de siguranță, în fața celor 9 copii ai săi, învățătorul Anton Benchea din Răcăciuni/Bacău.

10 Febr.1429: Alexandru cel Bun dăruiește soției, Marina, mănăstirea Căpriana din Basarabia cu 5 sate, o prisacă și câțiva țigani.

1 Apr.1969: Apare la Vârșeț, în Banatul înstreinat, "Credința", organ al Asociației clerului român ortodox din Voivodina, cu sediul la Alibunar.

1 Apr.1949: Al. Gregorian scoate, la Roma, ziarul "Țara". Colaborează Racoveanu, Panace, mons. Cosma, Vălimăreanu, gen. Petrescu, Mircea Popescu, Domnica Palade, Trifa, Vintilă Horia, Rosetta del Conte, Aron Cotruș, pr. V. Hațegan, etc.

2 Apr.1819: Se naște Dimitrie Bolintineanu.

2 Apr.1889: Se naște Grigoraș Dinicu. Moare sub ocupație, la 28 Martie 1949.

2 Apr.1909: Se naște, la Oltenița, scriitorul Mihai Niculescu.

2 Apr.1909: Se stinge la Piatra Neamț, la 36 de ani după ilustru-i soț, Doamna Elena Cuza, fata postelnicului Iordache Rosetti, născută la 17 Iunie 1825.

3 Apr.1859: Se naște poeta Matilda Cugler.

5 Apr.1934: La București, Tribunalul Militar Special, compus din 6 generali ai armatei române, achită Mișcarea Legionară de învinuirea de a fi ucis pe I.G. Duca. De notat că la guvern erau liberalii, iar pe tron Carol Wolf!

8/20 Apr.1829: Heliade scoate la București, cu C. Moroiu, "Curierul românesc".

8/20 Apr.1839: Se naște, la Sigmaringen, regele Carol I.

9 Apr.1924: Se naște, la Craiova, Remus Radina, scriitor, martir al închisorilor comuniste și luptător de frunte contra bestiei roșii, în țară și în exil.

9 Apr.1924: Regele Ferdinand și Regina Maria inaugurează Cimitirul Militar de la Soultzmatt, în Alsacia, unde odihnesc vreo 700 de români, țărani-ostași.

11 Apr.1559: Alexandru Lăpușneanu dăruiește mănăstirii Căpriana din Basarabia moșiile Lozeni, Preajolteni, Onești, Sadova, Băliceni, Luceni, Vorniceni, Dumeni, Glăvășeni, Bisericieni și Purcenii de Jos, plus niște vii la Cotnar.

12 Apr.1204: Cruciații cuceresc Constantinopolul.

14 Apr.1859: La Socola, lângă Iași, are loc istorica întâlnire a armatelor române, reprezentate prin Rgt 3 Infanterie București și Rgt 6 Infanterie Iași, simbolizând contopirea armatelor celor două Principate, acum unite.

15 Apr.1879: Se naște la Prilep, în Macedonia "sârbească", prof. Teodor Capidan.

15 Apr.1929: Se înființează, într'o clădire dela Băneasa, postul de radio București. Activitatea radiofonică la noi începuse însă la 1 Nov.1928.

15 Apr.1984 (ziua Floriilor): Biserica Spirea Nouă din București, aruncată în aer cu dinamită de oamenii Moscovei.

16 Apr.1869: Hasdeu scoate revista "Traian."
16 Apr.1879: Se naște, la Didești/Teleorman, lângă Roșiori, Gala Galaction.
16 Apr.1954: Moare la București, în mare mizerie, văduva lui Caragiale, Alexandrina.
16 Apr.1954: Este ucis la Jilava, de foștii săi tovarăși, Lucrețiu Pătrășcanu.
14 Apr.1889: Se naște diplomatul N.Dianu. Înființase, în exil, "Pro Basarabia".
17 Apr.1909: Se naște, la Rucăr/Muscel, sculptorul Dumitru Anastase. + 12.6.1984.
17 Apr.1964: Moare, la 66 de ani, artistul George Vraca.
19 Apr.1849: Se naște, la Tecuci, scriitorul Calistrat Hogaș.
20 Apr.1889: Se naște, la Braunau/Austria, Adolf Hitler. Datorită lui - dar nu numai lui! - am pierdut Basarabia, nordul Ardealului, Cadrilaterul, nordul Bucovinei.
22 Apr.1909: Aromânii înființează, la New York, societatea "Perivolea".
25 Apr.1879: Se naște, la Lugoj, Caius Brediceanu.
25-28 Apr.1929: Congresul român de la Detroit decide înființarea Episcopiei.
28 Apr.1764: Se naște, la Vărădia/Banat, cărturarul patriot Pavel Iorgovici.
29 Apr.1699: Dimitrie Cantemir se căsătorește cu Casandra, fiica lui Șerban Vodă.
30 Apr.1979: Moare la București, la 96 ani, fruntașul basarabean Pantelimon Halipa.

LA ARME! de Mihai Eminescu

Auzi?... Departe strigă slabii
Și asupriții către noi:
E glasul blândeii Basarabiei
Ajunsă'n ziua de apoi -
E sora noastră cea mezină,
Gemând sub cnutul de Calmuc,
Legată'n lanțuri e-a ei mână,
De ștreang târîtă ei o duc.
Murit-a?... Poate numai doarme
Și-așteaptă moartea de la câni?
La arme!
La arme, dar, Români!

Pierit-au oare toți vultanii
Și șoimii munților Carpați?
Voi, fii ai vechei Transilvanii,
Sunteți cu totul strămtorați
Și suferiți în înjosire
De la Brașov pân'la Abrud,
Ca să vă țină în robie
Fino-Tătarul orb și crud.
Și nimeni lanțul n'o să sfarme,
Nu aveți inimi, nu aveți mâni?
La arme, la arme,
La arme frați Români!

Și tu iubită Bucovină,
Diamant din stema lui Ștefan,
Ajuns-ai roabă și cadână
Pe mâni murdare de jidan.
Rușinea ta nu are seamăn,
Pământul sfânt e pângărit...

Mișel și idiot și famăn
Cine-ar mai sta la suferit...
De-acuma trâmbiți de alarme!
Nălțați stindardul sfânt în mâni,
La arme!
La arme, dar, Români!

Pierduți sunteți pe Criș și Mureș?
E moarte? e leșin? e somn?
Au Dragoș nu-i din Maramureș?
Au n'a fost la Moldova, Domn?
N'a frânt a dușmanilor nouri,
N'a frânt pe Leși și pe Tătari! -
Au Dragoș vânător de bouri
N'o să vâneze și Maghiari?
Rușine pentru cel ce doarme,
Sculați, ca să nu muriți mâni,
La arme!
La arme, dar, Români!

Din lauri nemuritoare ramuri
O, țară, pune'n frunte azi,
Și'n tricolorul mândrei flamuri
Să'nfășuri pieptul tău viteaz,
Și smulge spada ta din teacă
Și-ți cheamă toți copiii tăi
Și la război cu dânșii pleacă -
Cu fii de șoim și fii de zmei,
În valuri, valuri să se sfarme
Calmuci, Tătari, dușmani stăpâni -
La arme, la arme,
La arme, frați Români!

&& Făurirea României Mari, la a 70-a ei aniversare, s'a serbat, la Toronto, Duminică 4 Decembrie. După slujbă, oficiată de preoții Zelea și Handrabur, au cuvântat dnii George Hojbotă, Ion Halmaghi și G.Vasilică. Corul, dirijat de dna Elena Mateș, a cântat arii naționale. Recitări, Ecaterina Dumitrescu, G.Saftencu și pr.Handrabur. Participanți: V.Hibovschi, ing.I.Manolescu, prof.T.Bompa, Matei Hojbotă, dr.C.Roman, Toni Lupu, dr.Panțurescu, Marioara și ing.Ioan de Mintici, Ion Călvărășanu, prof.Radu Mircea, etc. Mult tineret, multe costume. Orchestra Zaharia Anghel și publicul au cântat "Deșteaptă-te Române, Marșul Basarabiei și... s'a încins Hora Unirii."

&& La New York, serbarea Unirii Principatelor a fost organizată de Consiliul Național Român. După rugăciunea făcută de pr.V.Dumitrescu, imnul național american și Deșteaptă-te Române, au vorbit dnii Jerome Popa, dr.Al.Bratu, Zahu Pană, av.D. Moldovan. A urmat un program artistic, condus de Mihai Ionescu, și o agapă.

&& Clubul Presei Naționale din Washington a găzduit, la 9 Ianuarie, o "masă rotundă" cu privire la România, organizată de Comitetul American de Apărare și având ca vorbitori pe deputatul Christopher Smith, ambasadorul Funderburk și profesor Tudor Bompa, președintele Congresului Mondial Român, da față fiind și părintele Gh.Calcu-Dumitreasa.

MĂRȚIȘORUL ȘI LUNA MARTIE

O asociere întâmplătoare, ori o splendidă mărturie a trecutului nostru roman? Iată o întrebare pe care toți cei interesați în originea acestui obicei românesc străvechi, sunt îndreptățiți să și-o pună cel puțin din trei motive. Întâi, pentru că prin NUMELE lui Mărtișorul îl mărturisește pe acela al lui Martie, și astfel își mărturisește cea mai autentică origine latină: în adevăr, Mărtișor vine de la Martie, nume dat de Romani primei luni a anului în cinstea zeului Marte, "tatăl lui Romulus și deci părintele tuturor romanilor". După cum spune Ovidiu, Marte a fost venerat nu numai de Romani ci și de Latini și alte popoare italice, chiar înainte de fundarea Romei. Iar Mărtișorul își trage numele de la acel Martie... Să fie o întâmplare? Apoi, pentru că 1 Martie, data la care Mărtișorul își face punctual apariția în fiecare an spre a ne ura noroc și fericire - precum arată frecvența relativ mare a mărtișoarelor reprezentând simboluri (coșari, potcoave), asociate AZI cu această urare - de parcă atunci ar fi Anul Nou - concluzie perfect justificată, întrucât SINGURA sărbătoare (colectivă) din an asociată (pre-tutindenți în lume) cu urarea de noroc și fericire, e ANUL NOU -, a marcat în adevăr, timp de sute de ani, ÎNCEPUTUL ANULUI în calendarul roman - și pentru că LUNA MARTIE, adică "luna lui Mărtișor", sau simplu "Mărtișor" (nume populare românești ce nu fac decât să reflecte faptul că Mărtișorul e cu noi toată luna Martie și că deci el este "ambasadorul" nu numai al lui 1 Martie, ci al întregii luni), a fost, precum numele ne-o arată, CEA MAI IMPORTANTĂ lună din punct de vedere religios, administrativ și militar din anul roman; aceasta rezultă din asocierea ei cu zeul Marte și din alte tradiții romane. Să fie aceste două coincidențe, pur accidentale?

Martie a marcat la Romani începutul anului oficial până la 47 a.C. (și până la 451 începutul anului religios), când Iuliu Cezar a reformat complet calendarul republican. De când însă datează 1 Martie ca început al calendarului roman? Tradiția ne spune că de la Romulus, când calendarul ar fi avut numai zece luni: Martie (de la Marte), Aprilie (de la "aperire", deschidere, desigur cu referire la vegetație), Mai (în cinstea zeiței Maia), Iunie (în cinstea zeiței Juno), - și apoi, în ordinea lor numerică, lunile Quintilis (denumită în 44 a.C. "Iulie", în cinstea lui Iuliu Cezar), Sextilis (schimbată "August", în cinstea lui Octavian August), Septembrie, Octombrie, Noembrie și Decembrie, adică a 7-a, a 8-a, a 9-a și a 10-a. Acesta a fost calendarul "romulian". Tradiția spune că ulterior Numa Pompilius a adăugat calendarului încă două luni: Ianuarie și Februarie. Faptul că 1 Martie a marcat deci cel puțin 700 de ani Anul Nou la Romani e generos reflectat în multele și diferitele celebrări ale acestui eveniment.

Cât despre nume, cum am mai subliniat, el vine de la zeul Marte, "tatăl lui Romulus" și "părintele tuturor Romanilor", a cărui caracteristică definitorie e de promotor și protector al vieții. Aceasta explică pe de o parte de ce el este celebrat în prima lună a primăverii, care marchează victoria vieții asupra morții, și, pe de altă parte, de ce el a fost celebrat ca protector al Romei și apărător al Romanilor: zeul războiului...

Atributele Mărtișorului de sol al PRIMĂVERII și de simbol al IUBIRII își găsesc diferite și multiple replici tocmai în caracteristicile comune ale FESTIVITĂȚILOR ROMANE asociate cu luna Martie. Încă un "accident"?

În această perspectivă e greu să nu considerăm NORMAL faptul că, în spațiul nostru geografic, mărtișorul ne aparține NUMAI NOUĂ - iar asta chiar acolo unde trăim alături de alții de sute de ani, cum este cazul în jumătatea iugoslavă a Banatului; precum și faptul că un obicei similar Mărtișorului există tocmai la un popor cu ACEEAȘI ASCENDENȚĂ latină. E vorba de colindele MARZAS din provincia Santander (Spania), pe care colindători numiți MARZANTES le cântă la 1 Martie din casă în casă, vestind PRIMĂVARA și urând gazdelor NOROC ȘI FERICIRE. Deci ca și Mărtișorul, aceste colinde își derivă numele de la acela al lunii Martie (marzo în spaniolă, deci tot din latină), sunt legate de 1 Martie, celebrează sosirea primăverii și s'au purtătoare ale mesajului de fericire și noroc. Cât de mare va fi fiind "familia" acestor obiceiuri, rămâne de văzut.

Să fie deci Mărtișorul un vestigiu tributar vechilor tradiții romane asociate cu luna Martie? Întrucât această presupunere nu numai că este PLAUZIBILĂ, adică compatibilă cu fiecare din caracteristicile Mărtișorului, ci și UNICA în raport cu care suma acestor caracteristici formează un sistem consistent de date complementare, răspunsul nu poate fi decât AFIRMATIV. Aceasta înseamnă că punctul de plecare al oricăror investigații menite să elucideze semnificația Mărtișorului trebuie să-l constituie ipoteza originii lui romane. -

Corneliu Stan

LEGIONARISMUL ȘI UNITATEA EUROPEANĂ

Corneliu Codreanu vorbea, în cartea sa "Pentru legionari", de "noblețea istorică a poporului român, singurul popor din lume care în toată istoria sa n'a cunoscut păcatul robirii, încălcării sau nedreptățirii altor popoare". Adăugând faptul că fiul protopopului din Orăștie și co-fondator al Mișcării, Ion Moța, a mers atunci când "se trăgea cu mitraliera în obrazul lui Cristos" și a murit la celălalt capăt al Europei, în Spania, pentru apărarea creștinismului amenințat de hordele satanei, - iată repere suficiente pentru a marca temeliile legionarismului românesc ca o mișcare politică eminentamente pan-europeană. 777777

Corneliu Codreanu folosește cu intenția sublimării expresia de "noblețe istorică", în blazonul cavalerismului românesc resuscitat de legionari stând heralda mândriei și meagresiunii. Mândrie cu privire la originea noastră daco-romană și neagresiunea venind din creștinismul de fond, de substanță, al poporului român.

Românii nu s'au creștinat la o dată anume, ca vecinii noștri, ci ne-am născut ca neam creștin. Am crescut odată cu creștinismul pe aceste plaiuri care țin de lanțul Munților Carpați și se opresc natural, geologic și istoric, la Nistru și la Mare. Toată poezia și arta noastră populară vin, din adâncul secolelor, să ne-o confirme. Miorița și Voronețul sunt două simboluri eterne ale românismului. Definind sintetic legionarismul ca o mișcare politică și socială ce tinde să aplice în relațiile și construcția socială etica creștină, și constatând că Europa este un continent creștin, înțelegem repede ce legături fundamentale există între legionarismul românesc și Unitatea Europeană. Legionarii au luptat și luptă pentru Ecumenicitatea Creștină, pentru Unirea Bisericilor și pentru Uniunea Europeană. Aceasta este de esența orientării lor politice permanente. Dacă Creștinismul s'a născut la Ierusalim și în Iudeea, el a explodat ca tensiune spirituală unică și invincibilă pe pământul european. Fenomenul acesta fantastic și inegalat de nici un alt eveniment al Istoriei Universale, fenomen ce a iscat Catedrale și Universități, pleacă din sâmburele divin al Dragostei Creatorului care dă dimensiunea ontologică imperisabilă a Omului și a Umanității. Acestei Iubiri Cristice știința poate să-i dea diverse nume sau interpretări, omul nu poate fi Om în afara ei. Ideea de Sacru și de Mister Divin, tălmăcită în cele patru Evanghelii și în Epistole, a făcut saltul din animalitate în Umanitate. Aceasta se cântă și se cuvântă în toate bisericile creștine, din Irlanda până în Urali.

Ideea pan-europeană nu poate fi decât o idee pan-creștină. Principiul Dragostei și al Ajutorării este cimentul temeliei Uniunii Europene. Toate popoarele europene își trăiesc cu ardoare trecutul, se sbat în nefericirile și problemele prezentului și-și pregătesc, cu o înaltă chibzuință și fervoare, viitorul. Relațiile dintre naționalitățile europene se bazează pe o anumită transparență măscută din etica lor comună, care este morala creștină, născută mai ales din experiența lor istorică, imensă prin dramatismul ei, care-i obligă la coeziune, în vederea întâmpinării unui viitor extrem de promițător prin minunile tehnicii dar și extrem de periculos prin neprevăzutul deteriorării mediului fizic și biologic ambiant, prin epuizarea resurselor, prin asfixia deșeurilor și prin chemarea la viața civilizată a unor populații ce nu împărtășesc toate valorile civilizației creștine, care nu au aceeași idee înaltă despre Om ca personalitate unică și nerepetabilă în circuitul cosmic. Ideea Europeană este esențial Pro-Umanistă, fiind de origine creștină și platoniană. Umanismul s'a născut pe pământul și din sbuciumul european. Principiile și legile vieții sociale descind din Biblie și din Digeste, ideea de disciplină, de normă comportamentală, de ierarhie și de armonie vine din concepția europeană a unei armonii cosmice, așa cum întreaga literatură și artă europeană au tins și tind s'o învedereze cu mijloace din ce în ce mai sugestive și mai adecvate nivelului înțelegerii istorice, de la Socrate, Platon și Aristotel până la filosofii existențialiști, structuraliști, neo-pozitiviști, etc. Toate naționalitățile europene au un "aer comun" născut din prețuirea, evident nuanțată, a individualității umane. Toate culturile naționale europene sunt, într'un fel, complementare, existând, la o cercetare istorică atentă, un permanent dialog și schimb osmotic de idei și de valori.

Legionarii au considerat totdeauna că primordial în schimbările istorice sunt "ideile", nu economicul. Primordial, nu exclusiv. În virtutea acestui principiu, s'a militat pentru o adâncă reformă a dreptului internațional în sensul adoptării unui "Cod de Obligații ale Statelor", cod care să fie sancționat cu coercițiunea internațională. Mai ales când e vorba de drepturile Omului. Omul fiind un scop în sine și nu un mijloc, respectarea riguroasă a drepturilor sale trebuie să-i asigure nu numai mijloace de trai ci și rațiunea de a trăi. În acest sens vede Legiunea născându-se nucleul social indiferent de poziție și dimensiune; un ideal, o scară de valori spirituale trebuie să existe și să se afirme în fapta

cotidiană. De aici poziția pan-europeană permanentă a legionarilor, pentru că Europa este, înainte de orice, o valoare spirituală unică în lume. De la Homer până la Soljenițin, aventura spirituală europeană e incomparabilă. Europa înseamnă, printre altele, Shakespeare și Tolstoi, Mickiewicz și Eminescu. Evident și Beethoven și Dante și Cervantes și Goethe.. - citindu-i și auzindu-i pe toți, poți să ai o viziune aproape completă a boltei spiritualității europene. Dar mai sunt atâția alții, imens de mulți, cari au contribuit enorm la strălucirea și perenitatea spiritualității europene. Spiritualitate, repetăm, unică în lume, spre care toată lumea privește ca la un far. Ea face baza și osatura întregii Umanități.

În peisagiul politic românesc nimeni n'a înțeles și n'a proclamat mai manifest acest adevăr decât legionarii lui Corneliu Codreanu, începând dela Ion Moța până la Nae Ionescu. Se poate scrie o întreagă lucrare pe această temă, având ca fir conducător "trăirismul" legionar, curent filosofic iscat de adepții lui Codreanu (Ernest Bernea, Traian Brăileanu, Radu Gyr, Puiu Gărcineanu, etc), a cărui axă spirituală era trăirea în autenticitate morală absolută și respingerea oricărei ipocrizii. De unde și conflictul frontal cu bolșevismul, de unde și geneza capacității de eroism a generației conducătoare legionare, ucisă inițial de burghezia plutocrată și apoi de dictatura marxistă.

Susținem deci că poporul român se poate prezenta cu fruntea sus și să privească ca realizarea propriului său vis unitatea leală a popoarelor Europei. Căci proclamând capacitatea omului de a fi stăpânul propriului său destin, legionarismul a recunoscut implicit libertatea drept cea mai nobilă dintre însușirile omenesti, trăsătura de bază a condiției umane, împotriva oricărui despotism, libertatea din viața socială fiind strict legată de libertatea morală, fără de care nu e posibilă desăvârșirea și înălțarea omeniei din Om. Practicând-o militant, Dragostea creștină desvoltă implicit spiritul de coeziune a tuturor colectivităților, care trebuie legate în spiritul lui Cristos de valori autentice de simpatie și ajutor reciproc. Urmare acestor premize, legionarii au fost totdeauna contra oricărei idei imperialiste. Potențarea virtuților specifice ale oricărei naționalități, în concepția legionară trebuie să se facă în sus pe scara organizării, civilizării și culturii, în perfecționarea morală, în împlinirea spirituală, prin valorificarea optimală a "talantului propriu" încredințat neamului respectiv de Dumnezeu. De aici nevoia permanentă imperioasă a transparenței și sincerității în relațiile dintre oameni, dintre popoare și State.

Pe pământul european și în cultura și civilizația europeană s'a născut noțiunea de Onoare. Trădarea, duplicitatea, perfidia, sunt ne-europene. În lucrarea sa sus amintită, Codreanu spunea: "Decât să învingi printr'o infamie, mai bine să cazi luptând pe drumul onoarei". Coordonatele doctrinare legionare sunt emanații ale culturii europene: credința în Dumnezeu, încrederea în misiunea unui ideal umanist, dragostea dintre oameni, buna cuviință, buna credință, devotament și zel în lucru, respectul strict al legalității, unitatea contra anarhiei, reazim în sufletul mulțimii și contra dictaturii, realismul cel mai strict în rezolvarea problemelor publice pentru cele mai bune rezultate sociale, - iată un buchet de principii doctrinare, toate desprinse din cultura europeană.

Și ecologia și-a găsit un loc în gândirea lui Corneliu Codreanu, când scria: "Colectivitatea are o tendință permanentă de a sacrifica viitorul, pentru interesele ei prezente. De aceea asistăm la exploatarea nemiloasă a pădurilor, a petrolului, uitând că în urma noastră sunt sute de generații care așteaptă să ducă și ele mai departe viața neamului". De altfel, dragostea înflăcărată de Natură este componentă a sufletului legionar. Lupta contra degradării Naturii ca și contra risipei au fost anticipate în programul și activitatea legionară. Cine nu-și amintește de acțiunea începută cu mai bine de cincizeci de ani în urmă pentru colectarea fierului vechi, când încă nu se dăduse alarma pe plan mondial pentru riscul epuizării resurselor naturale și a degradării mefiului ambiant?

În concepția legionară, cum s'a remarcat deja de Gheorghe Racoveanu, "pacea este fiica iubirii și opera dreptății". Fără Pace și fără Libertate, mântuirea omului nu e posibilă. Pacea între popoare trebuie să fie un scop al tuturor activităților politice. Dar pacea nu-i posibilă decât dacă popoarele sunt libere. Dacă sunt guvernate de dictaturi, aceste dictaturi sunt surse permanente de conflict. Ele duc totdeauna la înarmări excesive și agresive. Agresarea unui alt popor n'a fost niciodată decisă de poporul care atacă, ci de generali, dictatori, împărați sau posedați ai puterii. Europa de Măine, Europa Unită, care va cuprinde fără îndoială și popoarele ce gem azi sub dictaturile oligarhiilor marxist-leniniste din răsăritul continentului, va fi fundamental o uniune de popoare creștine, care practică, ca de la sine înțeles, toleranța și cultul respectului altuia.

Poetul Lucian Blaga, în filosofica lui formulare: "Eu nu strivesc corola de minuni a lumii", a exprimat cel mai bine sufletul adânc al neamului românesc, care, cum am arătat mai sus, n'a înrobît pe nimeni, n'a împilat, n'a exploatat, ci veşnic, în cei 1500 de ani de existenţă, s'a apărut, s'a apărut cu dârzenie şi cu o vitejie legendară, dar nu "s'a închinat", aşa cum spunea Eminescu în Scrisoarea III-a. Din acest eminent spirit românesc, descris de Eminescu, s'a născut legionarismul ca mişcare pan-europeană.-

Ion Busuioc

CÂND MUGURII SURÂD A FLOARE de Nichifor Craini

Jucaţi-vă cât sunteţi mici	Copilărindu-vă cu voi
Şi mugurii surâd a floare;	Când mugurii surâd a floare.
Atâta ni s'a dat sub soare:	
Doar un acum, doar un aici,	Dar voi veţi fi ca mine-acum,
Când mugurii surâd a floare.	Când eu din lume mă voi şterge.
	E scrisă celui ce premerge
A fi, a fi şi-a chiui -	Să cadă cel dintâi pe drum,
Trezvie'n somnul negrei hume!	Când mugurii surâd a floare.
Lumină dacă e pe lume,	
E bucuria de-a trăi,	Cu zilele făcute sul,
Când mugurii surâd a floare.	Ca nişte antice volume,
	Veţi plânge c'aţi trecut prin lume,
Ce n'aş da eu să mă despoi	Dar nimeni n'a trăit destul
De-această mască ruinată,	Când mugurii surâd a floare.
În frăgezimea de-altădată,	

&& Faţă de atitudinea servilă a ierarhiei Bisericii din ţară, demonstrată fără echivoc prin complicitatea întru rele cu guvernul ocupantului, prin otrăvirea Exilului cu preoţi politrucci, prin asuprirea Bisericii Unite, şi alte mârşăvii, - Românii pribegi nu mai puteau rămâne în comuniune cu astfel de ierarhi, trădători de Dumnezeu şi Neam, ci şi-au căutat refugiu, până la normalizarea situaţiei de-acasă, pe unde au putut, nimerind astfel sub ierarhi mai mult sau mai puţin legitimi, dar străini de neam. Din aceste consideraţii va fi pornit mahnirea dârzului Moţ, care e monseniorul Bârlea, când a făcut cunoscutul apel de la München, în demnând pe fraţii săi români ca, dacă-i vorba de alte oblăduiri decât a părinţilor din Bucureşti, de neînchipuit în ruşinoasa situaţie de azi, - atunci să meargă în casa bunicilor dela Roma, cel puţin la fel de "ortodocşi" ca străinii din Fanar şi dela Moscova...

Grupuri de Români dela München, Düsseldorf, Augsburg, Nürnberg, Stuttgart, Freiburg, etc, au răspuns deja acestui apel, adunându-se la München, 26-27 Noembrie, unde, după slujba oficiată de mons. Bârlea, pr. Al. Raţiu din America şi diaconul Florin Lupuleasa, cu concursul corului dirijat de D-na Doina Tăutu, - în aceeaşi biserică, Sf. Elisabeta, a avut loc adunarea. Părintele Bârlea a marcat principiul unităţii creştine, poruncită nouă de Isus, în jurul Sfântului Părinte; discuţiile inter-confesionale se tergiversează de ani şi pot dura la infinit, începutul concret trebuie făcut de undeva, iar noi Românii suntem cei mai indicaţi să ne întoarcem în staulul dela Roma, de unde-am purces şi ca neam şi ca "lege"; nevoie cu atât mai imperioasă azi, aceea de a ne lega strâns de rădăcini, în bătaia cri-văţului ce urmăreşte, clar, desfiinţarea noastră ca neam! După câteva lămuriri ale pr. Raţiu, cei prezenţi, exprimându-şi acordul, au semnat actul de adeziune, şi scrisoarea către Sf. Părinte prin care-I cer ocrotirea.

A doua zi, Duminică, predica la Sf. Liturghie a ținut-o pr. Raţiu, iar după masă a urmat o nouă adunare, în sala festivă dela Kolpinghaus, unde a vorbit, primul, prelatul Lothar Waldmüller, reprezentantul Cardinalului, pomenind şi de sinodul ortodox-catolic dela Florenţa (1438-39), unde delegaţii Moldovei şi Munteniei, în frunte cu mitropolitul Damian, au semnat unirea cu Roma, al cărui prim delegat era însuşi Papa Eugeniu al IV-lea. Au urmat la cuvânt dnii Rău, Ion Dumitru (editorul), V. Dumitrescu dela "Curentul", Mihail Băican, N. Bejan, Al. Grigorescu, dr. Vasilache, Marius Theodoru, dr. Micle, pr. V. Cartajan, dr. Mălinaş. Sunt primii muguri ai trezirii din somnolenţa balcanică, plesniţi la dogoarea sfintei "încăpătănări" a monseniorului Bârlea, şi a patriotismului celor ce-au aderat.-

&& Întorşi de la Congresul aromân dela Freiburg (1988), profesorii Gligor Popi, Savici şi Vanku au vorbit, pe aceeaşi temă, la o "masă rotundă" de la televiziunea din Novi Sad, la 26 Noembrie. Emisiunea a fost preluată de televiziunea dela Belgrad, la 18 Decembrie. Profesorul Popi din Vârşeţ a scris şi un articol, despre acel foarte populat congres, în revista românească "Lumina" dela Panciova.-

&& Societatea armână "Pitu Guli" din Scopie a tipărit la Tetovo, în Iugoslavia, cartea "Lacrămă", cu poezii în aromână de C.B. Stefanoski.-

românesc de cameră, în 1978, sub numele de Collegium Byzantinum. Inițiatorul, compozitor și dirijor, e fiu de învățători din Pucioasa (Dâmbovița), care, între alte îndemnuri bune, i-au insuflat și gustul pentru muzică. Printre colabatori menționăm pe dr. Mircea Duțescu din Aachen, prof. Aurel Sgunea din K8ln, prof. Mimi Nicolescu din Liège, soliști, și prof. Mihaela Ionescu din Paris. Strădăniile nu le-au fost ușoare, dar acum, după zece ani, au ajuns la maturitate respectivă și la o componență de 50 de membri cu 4 soliști.

Acest cor își păstrează încă dela înființare o totală independență în realizarea scopului: păstrarea și promovarea cântărilor la Sf. Liturghie, a colindeleor și a madrigalelor. În cele peste 30 de concerte susținute și cele 4 discuri au arătat, atât în Germania cât și în Franța, Elveția, Belgia, Olanda și Italia, marea frumusețe a muzicii românești. Activitatea le-a fost deseori remarcată oficialități și personalități germane. Astfel în 1983 au primit cea mai înalță distincție, acordată de cea mai cunoscută arhivă de cântări bisericești orientale, "TABOR", din Germania. Componenta corului demonstrează posibilitățile rodnicale frățietății creștine, deoarece membrii sunt catolici, ortodocși, protestanți, neoprotestanți. Trei sferturi dintre membri sunt germani și au învățat să cânte în limba română. În 1987, în cadrul manifestărilor culturale dela Sorbona pentru omagierea lui Mircea Eliade, și-a dat concursul și Collegium Byzantinum, proamat Duminică 27 Iunie cu un concert la Biserica Română din Jean de Beauvais, de a fost foarte aplaudat. Biserica era arhiplină, nici în picioare nu mai era loc. Concertul a avut loc după terminarea slujbei.

La concertul de Colinde, organizat la Aachen la 11 Decembrie 1988, am asistat eu. Ca și la Paris, de altfel. Concertul a fost în "Salvatore Kirche", biserică mică, dar înă la refuz. Dirijorul și coriștii în pelerine lungi de catifea roșie, parca au craii dela răsărit, cântându-l pe Isus. Timp de trei ore au fost cântate 18 colinde de Crăciun, încheindu-se cu BUNĂ DIMINEAȚA LA MOȘ AJUN, solistă Mimi Niculescu. A fost o emoționantă săfătoare a Crăciunului, la care multe lacrimi de bucurie au curs. Aparatele de filmat și televiziunea au fost prezente. Urâm pe vii departe noi succese acestui ansamblu românesc!-

Ing. Mircea Ionescu

&& Sâmbătă 28 Ianuarie a avut loc în fața bazei Sf. Petru din Roma o manifestație contra ocupanților țării, organizată de dl Doru Braia, care a adus de München drapele, pancarte și lumânări. Au participat circa 350 de români, italieni, câțiva bulgari: Emil Ghilezan, Gh. Mazilu, Radu Roseanu, Ion Rațiu, George Ghelescu, Franz Weisenburger (n. la Arad), ziariști italieni, televiziunea, etc. S'a masat pe pavele conturul unei cruci de 12 pe 8 metri, orientată spre bazilică. În mijlocul crucii s'a aprins sute de lumânări mari roșii și altele mai mici, colorate. La picioarele crucii s'a improvisat un altar (cu megafon), la care preoți Cătălin Dragu și George Picu (ardeleni, locuind la Civitavecchia), au oficiat, ajutați de cor, o slujbă religioasă, repetând-o de trei ori între orele 15-19.-

&& La 29 Decembrie a avut loc la München adunarea anuală a Societății Academice Române din Germania. După un moment de reculegere pentru membrii decedați în cursul anului: Vlad Georgescu, Liviu Leuca, Gabriel Manolescu, Al. Șuga, Ion Țocușcu, Ioana Cocos-Vlădescu și Heinrich Zillich, - dl Sporea a vorbit despre ecou-le favorabile stărnite de ultimul număr al Revistei Scriitorilor Români la sturile de radio și în presă, și de participarea sa la Romfest (Cleveland), anunând că SAR a devenit membră a Casei Române din Oakland.-

&& Așa cum s'a stabilit de ani, Institutul Român din Freiburg a adunat, în seara de Bobotează, o seamă de compatrioți, pentru înprospătarea amintirii datinelor sărbătorile Crăciunului-Anul Nou, - despre care a vorbit, frumos, D-na Maria Băruș dela postul de transmisie Baden-Baden. Partea muzicală a fost reprezentată de duetul Micsunescu-Fogarasi, cu arii românești, străine și colinde, la pian vioară. Serbarea s'a încheiat cu un foarte bine organizat bufet, care a stărnit admirația tuturor; mai puțin entuziasm a stărnit, judecând după rezultate, eta care a urmat...

&& În 1987 a apărut la Paris "Perestroika, vues neuves sur notre pays et sur monde", în care Gărbaciov afirmă, nici mai puțin, că "valorile spirituale și culturale -ale comunismului- sunt profund demne și morale", sau că realizarea noastră cea mai mare e neprețuitul nostru capital spiritual". În catalogul o fi descoperit el aceste delicate lucruri? Oricum, scriind ce-a scris, Gărbaciov arată că nu-i prea pasă de creditul pe care atâția doreau să i-l acorde, așa, "pe nevăzute"! Sau poate cartea a scris-o Plămădeală?...

- Publicând, ca un scandal, fotografia sfintelor Irina, Ecaterina și Filoftea, pictate, în biserica din Fulga (Prahova), în costume naționale românești, gazeta d-lui Rațiu ne îndeamnă "să ne opunem cu dârzenie... oricărui sacrilegiu adus credinței noastre strămoșești și bisericii. Noi trebuie să demascăm lumii politica de distrugere a credinței în Dumnezeu și de distrugere a Bisericilor dusă de Ceaușescu și de comuniștii săi ce-l înconjoară, căci ei distrug însăși esența spirituală a națiunii românești".

Totul pornește, cum se vede, dela iile românești ale Prea Cuvioaselor, adevărat sacrilegiu pentru credința strămoșească a dlui Rațiu, îi capabile să-i distrugă credința în Dumnezeu, ba chiar esența sa spirituală! Păi slabe trebuie că mai sunt acestea, dacă atârnă toate de o biată fotă! În fapt, sfintele, trăind în lume, erau și ele îmbrăcate (și nu.. "altfel"), ca toată lumea; din păcate, fotografiile.. n'au prea lăsat. Și-atunci oricine se crede'n drept să-și reprezinte sfinții după propria imaginație și gust. Am văzut acum vreo 40 de ani, la Roma, o expoziție de icoane cu Maica Domnului, așa cum și-au închipuit-o diversele popoare: neagră la negri, cu ochi oblici și chimonou la galbeni, bizantină la greci, etc, dar toate adorabile. Cea mai frumoasă însă, după aprecierea unanimă, a fost cea... japoneză: "un tesoro", nu alta, deși Sf. Fecioară, când cu "fuga", se limitase la Egipt și n'avusese timp s'ajungă până'n arhipelagurile Pacificului! Și nimeni nu s'a scandalizat, nici nu și-a văzut primejduită "credința strămoșească", sau.. "esența spirituală". Drept e că vizitatorii, în cea mai mare parte, erau lume subțire; altfel, cu "criticii" de azi, ar fi dat de dracu' până și Michelangelo!

Personal, cea mai frumoasă Madonă pe care-am văzut-o'n viața mea, e cea pictată de Eugen Drăguțescu, îmbrăcată cam ca la Lerești: cu iile cu șabace, fotă de flori, bundă-ilic -ruptă din Miorița parcă!- dar de-o seninătate și curățenie ce te fac să-ți pleci ochii, smerit și fericit. Pân'acum am ținut-o'n casă, la vedere, dar acum, citind foaia lui Rațiu, am pus-o mai la adăpost, de teamă că-mi pică'n casă, pe neașteptate, vreun priceput în ale artei, dela "Românul Liber"... Cât despre Ceaușescu, această reușită întruchipare a satanei, el poate distruge enorm de mult, dar nici ignoranța fudulă nu se lasă mai prejos...

- Fostul rege pledează, într'un manifest, ca luna Noembrie să fie închinată "tuturor celor oprimați". Mai nimerită ar fi, credem, luna August, căci atunci, la 23, s'au pus jaloanele infernului din țară. Această lună ar mai avea avantajul că, reclamându-se și comuniștii noștri tot dela acea dată, a "eliberării", ea ar întruni, în fine, mult dorita unanimitate.. Pledând pentru Noembrie, Mihai aduce în sprijin și evenimentele dela 8 Noembrie 1946, din Piața Palatului, unde mulți manifestanți "au fost omorâți" și alții arestați. Trebuie să fi fost teribil, de vreme ce el, de spaimă, a rămas mut vreo 40 de ani, incapabil să articuleze un cuvânt în apărarea celor "oprimați". Am crede însă că oprimații merită mult mai mult decât popasul unei singure biete luni din douăsprezece, redusă și ea la o simplă manifestare de stradă; că adevărații fii ai țării nu-și pierd nici măcar o clipă din libertatea dobândită fără să facă tot ce pot pentru eliberarea României, din robia instaurată la 23 August 1944...

- Eugen Ionescu publică cei-a spus, la spovedanie, un călugăr atonit: "Să fi făcut orice, să fi omorât, să fi fost incestuos, să fi furat, toate acestea sunt treburi ale lumii, asta nu are importanță; trebuie să crezi, aceasta este totul". Ionescu e ortodox; spovăduitorul, ortodox; foaia unde se publică -"Mărturia" de la München- ortodoxă și ea. Doar afirmația nu-i tocmai.. ortodoxă. Parc'am mai auzit-o noi pe undeva: la niscăi așchii protestante, în niciun caz în Biserica lui Isus! Scrie Sf. Apostol Iacob, "fratele Domnului", vorbind despre credință, că ea, "fără de faptă, moartă este". Iar când e vorba de blestemății ca cele de mai sus: ucidere, incest, hoție, ea e de mult în putrefacție, oricâte cărji i-ar pune unii "ortodocși"...

- Citim, în "Carpații", că "Dl Horia Sima este un om de o corectitudine care depășește orice margine". De aceeași părere este și o anumită doamnă...

Tot aci mai vedem că "domnia sa este omul politic român care gândește mult și rezultatul gândurilor sale le-a expus în mai multe cărți". Nu era nevoie, rezultatele le știe toată lumea: ele s'au ținut lanț, dela asasinarea Căpitanului la asasinatele din 1939, la rebeliune, la schingiuirile dela Rostock, la fuga în Italia, la pactul încheiat cu comuniștii prin Pătrașcu, etc.etc.: toate, rezultat al unor... profunde reflexii...

- Afirmă dl George Barbul într'o conferință, cum citim în "Dialog", că "problema Transilvaniei nu poate fi rezolvată decât printr'o înțelegere între popoarele român și maghiar". Noi credem, însă, că "problema Transilvaniei" a fost rezolvată, odată pentru totdeauna, atât de Adunarea dela Alba Iulia, la 1 Decembrie 1918,

cât și la două conferințe de pace, ambele la Paris, după primul și al doilea război mondial, și că, deci, nici nu mai există o "problemă a Transilvaniei". De ce românașii noștri se pretează la niște jocuri, inventând "probleme" de mult închise?

- "Jewish Week" din Washington - citat de "Dialog", se plânge că printre activiștii lui Bush se aflau și antisemiți. Evident, fiind vorba de președintele Americii și nu al Israelului, lui Bush se vede că i-a fost suficient ca sprijinitorii săi să nu fie.. anti-americani. S'a lipsit totuși de ajutorul unora, dar lucrul nu i-a folosit: "Dintre toate comunitățile religioase - scrie "Cuvântul Românesc" -, numai Evreii au votat în majoritate pentru Dukakis, așa cum a recomandat Consiliul Național Evreiesc: 64%, față de 35% pentru Bush", de unde se vede că chestia cu nazismul și antisemitismul a fost numai nod în papură. Doar negrii i-au imitat, pentru Bush votând numai 12% dintre ei.

"Neplăcut", pentru "Dialog", e faptul că printre cei citați se află și preotul Găldău, "un legionar notoriu". Deși mă aflu de peste o jumătate de veac în Legiune, și nu tocmai la margine - și nu m'am jenant niciodată să propag cinstea, dreptatea, iubirea de Neam și de Biserică! -, mărturisesc că-i pentru prima oară că aud de această apartenență la Mișcare; dar, continuând a citi asiduu "Dialogul", poate mai aflu și alte noutăți interesante... N'ar fi rău însă ca "democrații" din Exil să mai lase naibii interesele altora și să se "ghideze" și după bătăile inimii. Fie siguri că n'au să greșească, chiar dacă pricopseala o fi mai anemică...

- În "Mărturia" din Martie, Ioan Mircea Bogdan vorbește de "necesitatea organizării unitare și autonome a bisericii ortodoxe din diaspora românească", care s'ar face prin alegerea de titulari la episcopiile din Europa și promovarea vlădicăi Natanael din America la rangul de mitropolit, ceea ce ar face posibil un sinod românesc al Exilului, sub jurisdicția patriarhiei din Constantinopol. Ideea-i minunată, dar nu e nouă; ea a străbătut stăruitor Exilul încă de pe vremea mitropolitului Visarion, care putea face mult în această privință.

Noi însă suntem sceptici, văzând că în mai bine de 40 de ani nu s'a făcut un pas înainte, iar în răstimp diversele organizări bisericești și-au pus capul sub alte patrafire, de unde-i greu să mai iasă fără a mai pierde din fulgi. Frații din America țin de un sinod rusesc ce-și trage îndreptățirea numai din binecuvântarea Moscovei și care-i ține așa de bine în chingi încât bietul Trifa n'a îndrăsnit nici măcar să sfintească un preot pentru frații săi din Germania, de teamă să nu încalce nu mai știm ce statute... Cei din Paris se găsesc sub un alt sinod, tot din America și tot rusesc, nerecunoscut absolut de nimeni dar pe-ale cărui hărți Basarabia se găsește încorporată la Rusia! Singuri cei din Germania s'au salvat, agățați, prin dibăcia răposatului preot Vasiloschi, de chiar mama ortodoxiei, care e patriarhia din Constantinopol. Și-atunci, se mai poate spera, rezonabil, în dispariția, așa dintr'un condei, a haosului din organizarea bisericească a refugiaților români? De-aci va fi tășnit ideea, profund creștină și românească, de-a risipi acest haos prin îndrumarea tuturor Românilor refugiați, măcar pân'o trece prăpădul, spre scaunul obârșiei noastre, române și creștine, care e Roma lui Traian! scaun necontestat de nimeni, căci pământ și în dipticele constantinopolitane figurează ca primul dintre ierarhii Bisericii, strâns urmat de Constantinopol, Alexandria, Antiohia și Ierusalim.

Propunerea dlui Bogdan, oricât de ideală, vine cu mare întârziere, ceea ce face realizarea ei mai mult decât problematică. Mai întâi, chiar dacă organizațiile bisericești ale Exilului ar reuși să se scuture de supușeniile actuale, putem fi siguri că foarte mulți, chiar preoți, vor rămâne unde sunt, așa că unitate tot nu va fi. De altă parte, candidații la episcopat nu se pot improviza, căci atunci ne-am găsi și mai rău. Personal, nu cunosc pe nimeni în Exil care-ar putea ocupa, cu suficientă demnitate și autoritate, niște posturi pline de-atâta răspundere și dârzenie în viforul de azi. Și-apoi, este așa de sigur că Fanarul ne-ar accepta? După experiența noastră din Germania, ne îndoim temeinic: nu ne-au dat niciun fel de sprijin, se codesc la hirotoniri, parcă ne țin de silă, de jena de a se lepăda de niște bieți fugari, recomandându-ne mereu "discreție", ca să n'aibă, probabil, necazuri cu "ecumenicii" de peste cortină.. Alternativa noastră, realist vorbind, e să rămânem cum ne găsim, sau, făcând un efort de bărbăție și trezire, să ne întoarcem la maica Neamului și a Bisericii: la Roma!...

- Tribuna României din 1 Decembrie a ieșit cu un cuprins bogat despre Marea Unire, documentat și plin de patriotism. Închipuiți-vă, e pomenit până și Maniu! ba chiar regele Ferdinand apare într-o poză, decorând soldați. Nu vrem să ne mirăm prea mult, ca să n'o deochiem.. Dar în petic, revista tot își dă: acolo unde arată pe derbedei ce conduc azi, din mila Kremlinului, drept "moștenitori și continuatori ai Mării Uniri"! Că scump mai trebuie plătită, Doamne, bucatăica de pâine a stăpânului...

- Stindardul Românilor semnaleză și el, cu amărăciunea cuvenită, serbarea Unirii din 1918, la München, prin dezunire: "Motivul este unirea forțată a bisericilor, pe care a voit să o facă Mons. Bârlea". - De ce "forțată"? A trimis poliția la "ortodocși", ca să-i silească să semneze? Monseniorul a făcut doar un "apel", oportun sau nu, bun sau rău, dar la care oricine era liber să adere, sau ba. Se vede că a fost un "mal-entendu", ortodocșii obstinați luându-l drept poruncă - și s'au speriat așa de tare, încât Unirea Principatelor n'au mai avut curaj s'o serbeze nici în... dezunire, lăsând tot greul pe seama monseniorului, rămas astfel, la acea aniversare, singur pe teren...

- Săptămâna müncheneză își anunță suspendarea pe timp neprecizat. Păcat! Pe noi, vestea nu ne-a surprins, putem pretinde că am prevăzut-o dela primul număr. Problema nu era a calității, ci a banilor. Și dacă nu ne-am exprimat îndoiala încă de pe atunci, e pentru că, având în vedere orientarea "rațistă" a publicației, am socotit că dl Rațiu va pune și el umărul. Ar fi fost cam singura treabă serioasă din activitatea "politică" a domniei sale...

- În lista asociațiilor aderente, publicată de secretariatul CMR-ului, se văd și lucruri puțin clare. Astfel, CNR e trecut de 7 ori, pe secții: Australia, Canada, Franța, St. Unite, Elveția, ba chiar... "Secția Statul Liber Bavaria!", care până acum credeam că ține de Germania! Păi CNR nu-i o organizație unitară? aderă fiecare unde-i place, de capul lui? Și dacă toți au aderat, de ce 7 adeziuni și nu una singură - și serioasă - aceea a CNR-ului? La Portland găsim Comunitatea Română și Biserica Română: n'or fi cumva aceiași membri? La Sindicatul Român din Washington se adaugă filiala din Lausanne: așa, ca să iasă două la număr. Etc. - Ce-o fi avut nevoie prestigiosul Congres Mondial să-și umfle, astfel, adeziunile? Numai așa, ca să împrespăteze hazul steagurilor lui Pristanda?...

- Afirmă Tribuna României, la 1 Decembrie, că Unirea dela 1700 "urmărea desființarea conștiinței etnice". Acum, câtă vreme asemenea trăsnați le citim în buletinul Moscovei, e normal; mai trist e când le vedem și în publicații de pe aici, libere și pline de patriotism... Dar chiar de-am lua de bună afirmația, suntem obligați să constatăm că rezultatul a fost complet pe dos: că dela Roma, în loc să vină cu desființarea conștiinței etnice, au venit, tocmai, cu... înființarea ei!

- Într-o publicație simistă, Faust Brădescu se arată scârbit de "lașitatea" robilor din țară, cari nu reacționează la crunta împilare. Și trebuie că e așa, dacă o spune dânsul. Articolul e scris la Paris, în fața cafelei cu rom; dacă-l scria la București, avea și mai mare efect... Afirmă dânsul, printre altele, că neamul "are nevoie de EROI, de OAMENI DE SACRIFICIU". Dacă, Doamne ferește, aceste rânduri îi cad sub ochi dlui Sima, se duce glonț în țară: cu Brădescu cu tot! Prin delegați, se înțelege...

- Academia Medicee din Florența a acordat anul trecut premiul european "Lorenzo il Magnifico", secția istorie, compatriotului nostru Iosif C. Drăgan. Ca români, ne bucurăm nespuse. Și ne vom bucura la fel când alți compatrioți, tot savanți, vor fi cinstiți cu premii internaționale: ne gândim, mai ales, la doctorul Ceaușescu și la academiciana Leana Briceag...

- "Miorița" ne informează că, intrat în București (Martie 1821). "Tudor și-a petrecut noaptea în casa lui Zoe Brâncoveanu". Acum știm, în sfârșit, de ce-a pierdut partida...

Radu Cornățeanu

Doamne, RUGĂ PENTRU ÎNVIERE de Valeriu Cărdu

Amar aduc din satul meu uitat, departe, Umil - Cu gând neistovit,
La margini de hotar, în ceasul răstignirii Tale,
Deschis să-mi fie sufletul - o carte: Cobor în giulgiu trupul vlăguitului norod.
Pentru copii - abecedar... Din chinul frământărilor o cale -

Dim lacrima ce-o poartă'n colțul genei Să-i hărăzești -
Țărani cu palma noduroasă cu bucurie și cu rod.

și suflet răstignit, Din ochii stinși și fețe măcinate,
Am însemnat opriri în porțile Gheenei, Răsără floarea traiului mai bun.

Și-am împletit În ruga mea - străbun după străbun -
Cunună de măriri pentru'nviere. Noi toți, am năzuit spre deslegarea de păcate.

Dim datina poporului sărac și bun, Când toaca va vesti nemărginita Ta putere
Aduc azi ruga mea la denii, Și îngerii vor proslăvi minunea în sobor,
Nădejile în salbă să le-adun Trimite răstignitului popor,
Și să distrăm năpraznice vedenii. Mult așteptatul semn de înviere.

&& Citim, într-o revistă, că "afgani au pierdut un milion de morți". Apăi, dacă erau deja așa, mai bine că au scăpat de ei...

&& Pelerinajul la Soultzmatt va fi la 10 Iunie, Sâmbătă.-

UN ROMÂN ÎNTRE ȘVABII BĂNĂȚENI

În zilele de 10-11 Decembrie s'au desfășurat, la Freiburg, lucrările celei de-a șasea reuniuni a organizației culturale a Șvabilor bănățeni "Adam Müller Guttenbrunn". Peste 100 participanți, cei mai mulți actuali sau foști membri ai corpului didactic, au ascultat cu mult interes comunicările prezentate, de un înalt nivel științific, pe teme istorice și literare. Interesant e faptul că, deși acest grup de "Volksdeutsche" provine dintr-o provincie azi împărțită și aparținând la trei state diferite (România, Iugoslavia și Ungaria), referatele acestui mic congres s'au referit mai mult la problemele Șvabilor din Banatul românesc.

Cu competență și discernământ obiectiv au fost analizate în special aspectele afirmării spirituale a compatrioților lor din România, înainte și după cel de-al doilea război mondial, scoțându-se concluzii semnificative. Astfel, s'a accentuat, repetat, trista situație din ultimele patru decenii, datorită faptului că exprimarea în scris - fie în presă, fie în creația literară - e stânjenită, fiind supusă îngrădirii ideologice.

Pe de altă parte - cu nostalgia trecutului - s'a subliniat, de mulți vorbitori, tratamentul mult mai favorabil și posibilitățile de afirmare spirituală mai avantajoase, de care s'au bucurat Șvabii din Banatul românesc după 1918, în comparație cu regimul sub care trăiseră anterior, dominat de presiunile maghiarizării. Ca oaspete te simțeai "ca acasă" în mijlocul acestor compatrioți de origine germană, cari îți vorbeau cu plăcere românește, ba unii îți mărturiseau, cu oarecare mândrie, că au urmat școală românească și au predat în învățământ elevilor, la fel ca și colegii români. -

Constantin Sporea

&& De centenarul morții lui Eminescu este în lucru, și va fi gata la finele lui Mai, retipărirea întregii sale opere politice. E vorba de 2 volume cu un total de peste 1200 de pagini, ediție îngrijită, de lux se poate spune, cu o prefață de Nicu Caranica și studiul introductiv de N. Crețu, la un cost uimitor de ieftin: pentru cei ce-l achită înainte de 15 Mai, abia 300 de franci ambele volume, de trimis la Librăria Românilor din Exil: Librairie du Savoir - 5 rue Malebranche - 75005 Paris - Franța. Librăria are și telefon: 43 54 22 46. -

&& La München, Unirea Principatelor s'a sărbătorit Vineri seara, 27 Ianuarie, la Kolpinghaus, organizată de Misiunea Română Unită și de Comunitatea Românilor ortodocși cari, lepădând jurisdicția marxistă a patriarhului distrugător de biserică, a cerut protecția căpeteniei supreme a Bisericii. Despre epocalul eveniment a vorbit dr. Titu Popescu. Corul Misiunii, condus de D-na Doina Tăutu, a cântat Hora Unirii (Alecsandri), Tricolorul (Ciprian Porumbescu) Noapte de vară (Coșbuc), La fântână, Dor-doruleț. Recitări, Ioana Velicu, Gabriel Chihai a cântat la vioară Lăutarul lui Enescu și Balada lui Porumbescu. - Tot la München s'a slujit, Duminică 22 Ianuarie, un Te Deum în memoria făuritorilor Unirii Principatelor. -

- La Freiburg, după Sf. Liturghie oficiată de preoții D. Em. Popa și Mitu Lazăr, Duminică 29 Ianuarie, dl dr. Iancu Bidian, directorul Institutului local, a vorbit despre împrejurările Unirii Principatelor și perspectivele de azi. -

&& Casa Română și Comunitatea Românilor din Franța au sărbătorit Sâmbătă 25 Martie, la Misiunea Română din Paris (rue Ribéra), Unirea Basarabiei. Conferința dlui N. Lupan a înfățișat o "Scurtă privire asupra creatorilor români din Bas.". -

&& Ionel Maftei a publicat, în țară, 5 volume de "Personalități ieșene". Printre acestea, pe câte vedem într-o recenzie, s'a găsit loc până și pentru Benjamin Fundoianu, nu însă pentru A.C. Cuza, ba nici chiar pentru Domnitor, ca să nu mai vorbim de Corneliu Codreanu...

&& Books for Patriots from Liberty Bell Publications anunță că are în depozit, printre altele, Cartea Căpitanului în engleză, spaniolă și franceză (For-My Legionares), și Piteștii lui D. Bacu (The Anti-Humans), în engleză. Cărțile se pot comanda la: P.O. Box 21 - Reedy/Wv 25270 - USA. -

&& La 12 Martie a avut loc în sala festivă a primăriei din Toronto/Canada o mare expoziție de artă populară a grupurilor etnice. Standul românesc, organizat de Soc. culturală Dacia, prezidată de prof. G. Hojbotă, s'a prezentat cu costume, icoane, ouă încondeiate, covoare, ștergare, fotografii, fețe de masă, hărți, etc. -

&& Dl Mircea Vlad scrie un bun articol în "Românul Liber", pe care-l încheie cu "imperativul ceasului de față", împrumutat de la strămoșii romani când patria le era în primejdie: "Salus reipublicae est suprema lex". Cunoscând se vede adâncul cultural al democraților săi cititori n'a prea fost atent la exactitatea textului, care cere, cum atestă și Cicero, care știa o țară latinească, ca "salus populi", sau "salus reipublicae suprema lex esto!". De mirat numai că bosul mondialistilor, Rattus, a lăsat să treacă așa ceva. -

&& În 1986 au murit în Statele Unite, din cauza drogurilor, 2580 de persoane.

Până în secolul al XVII-lea (în 1639 pe Valea Chioarului, în 1652 pe Valea Mureșului și în 1688, sub domnia lui Șerban Cantacuzino, în Țara Românească), Românii nu cunoșteau porumbul și, se înțelege, nici virtuțile făinii de păpușoi. De vreo 5000 de ani -constată arheologia- atât oamenii pământului nostru, cât și războinicii din Vitalia (Țara Vițeilor) -veniți în legiuni și cohorte întru cucerirea și supunerea regelui Decebal și a bogatei sale țări- foloseau ca aliment de căpetenie meiul. Alături de orz, cu meiul Romanii făceau polentum sau polenta (amestecată cu caș ea se numea polenta caseata), zisă, după cum ne spune Columella, și maxima ("maxima cum lactem"). La unii neolatini amintirea meiului, substituit pretutindeni de porumb, a rămas vie. De pildă, porumbului i se spune în portugheză millio grande și millio d'India; în spaniolă mijo tarquesco; în franceza mai veche, gros millet d'Inde; în italiana dialectală de nord, mellica sau melgone. Iar fiertura mălaiului (făină de mei sau de porumb) se cheamă în catalană melliga; în italiană (sinonime cu polenta), mélica sau méliga în dialectele de nord și mi-gliossa, miliossa în cele de sud; în franceză millas sau milliasse ("gateau de farine de maïs") și la basci millas. Noi, românii, o numim măligă și mămăligă (diminutivele -măliguță și mămăliguță- indicând uneori modalități de preparare mai simple și mai primitive, ca terciul, cirul, coleașa). Bucătăria țărănească lovișteană din sec. XIX ne oferă chei spre înțelegerea unei diferențieri semnificative: fierturii mălaiului de mei în oală de pământ, fără făcăleț, i se spune măligă; în schimb, mălaiul de mei sau de porumb, fiert în ceaun de tuci (sau în alt recipient metalic) și mestecat cu "mestecăul", se numește, după cum oricine știe, mămăligă. Aproximarea între méliga, melliga și măligă o poate face oricine...

Aliment de bază, cu o constanță mai mare în timp și spațiu decât limba și religia -entități mai schimbătoare decât hrana-, mămăliga rămâne una din ipostazele civilizației umane, expresie concretă a civilizației meiului și porumbului, alături de cele ale altor cereale sau plante de cultură, precum grâul, orzul, patatele, sorgho sau ignamul. Nu e lipsită de interes repartiția temporo-spațială a culturilor alimentare dominante, raportată la nivel de populație umană: astfel omul grâului este, de bună seamă, europeanul, purtătorul civilizației mediteraneene și creștine, mai ales în sudul și în apusul continentului. Răsăritul european, cu largă extindere est- și central-asiatică, este marcat nu atât de grâu cât de mei, ca și Africa de altfel, oamenii meiului și ai meiului "urias"-sorgho fiind tocmai africanii și parte din populațiile euro-asiatice. Asiaticul din răsărit și sud este prin excelență omul orezului, locuitorul Americii precolumbiene era omul porumbului, după cum omul ignamului ocupă arhipelagurile oceanice. Timpurile moderne au schimbat câteodată echilibrul tradițional, prin extinderea și migrarea unor specii departe de centrul lor genetic original, porumbul fiind un exemplu de prim ordin, în concurență și coexistență cu grâul.

Amintirea meiului ca plantă alimentară principală a românilor se dovedește prin excepționala cunoaștere a speciilor și varietăților lui de către țăran. Fără a se sinchisi câtuși de puțin de genurile taxonomice în care este clasificat botanic (Millium, Panicum, Lithospermum, Setaria, Eleusine, Penisetum, sau Sorghum și Kochia pentru mătură), săteanul are criteriile lui de identificare a grânei, pentru care folosește denumirile de: mei, mălai, parinc, parânc, paring, parâng, parânc, parâng, păsat, păsat, meișor, mei mărunț, mei păsăresc, mei românesc, mei roșu, mohor, mohor roșu, ca și dughie, mătură, tatarcă, mei tătarăsc, mălai tătarăsc, mălai mare, bălur, flocoasă, costrei... Meiștile, mălaiștile, mălaiștile, meleile, mălaiștele, ceniștele, tuleiștile, țendriștile -locuri cultivate cu mei și porumb- au trecut și în toponimia Țării: Meieni, Meiște, Meișoare, Meișoarele, Meleia, Malaia, Mălaia, Mălaiăști, Mălaiăști, Mălaiăștu, Mămăligani, Mămăligari, Mohor, Moha, Mohaci, Flocoasa... S'a constatat că cereala principală dă personalitatea unei civilizații.

Prima treaptă a culturii pământului -agricultura cu sapa (sau Hackbau, după cum ar spune germanul)- corespunde, culinar, stadiului fierturilor și turtelor nedospite, meiul fiind cereala de predilecție. Această agricultură primitivă a suferit, în decalaje cronologice uneori importante, precum la români, deoarece ea se potrivește condițiilor ecologice (din ecosistemele de deal și munte) specifice, atât de răspândite în România, cât și vieții umane desfășurate în aceste zone biogeografice, în care păstoritul ascensional și, în trecut, și cel transhumant, își au o pondere apreciabilă, în condițiile sistemului agrar extensiv al țărilor, lucrate cu unelte rudimentare.

Meiul este o cereală spornică. Cantemir se mira, în "Descriptio Moldaviae", că meiul dă de 300 de ori semănătura. De fapt, din semănarea unui singur bob de mei se obțin, în spic, peste 400 de boabe. Dacă un gram de porumb conține două boabe și unul de secară douăzeci, într'unul de mei se numără între 32 și 280! (la cel păsăresc).

Epoca lui de vegetație e scurtă, de 90-120 zile, cuprinsă între Sângeorz și Sântămăria Mare (23 Aprilie-15 August), cât ține văraticul; ciobanii îl seamănă deci înaintea ieșirii la munte a turmelor de oi și-l culeg la tulirea lor. La Boișoara însămânțarea se face devreme. Se pune plugul în brazdă de Blagoveștenie (25 Martie) și "se ară pielea pământului -adică pământul nearat-, în mustul zăpezii, până să vină cocorii și să înflorească cornii". Îngroparea semințelor -când toată firea înverzește- are semnificație concomitentă de rit funerar: "îngropăm mălaiul", se spune. Dar meiul își urmează soarta, printre alte bucate cultivate, și dovedește un destin original: mistreții desgroapă cartofii, urșii mănâncă porumbul, meiul îl ciugulesc păsările: "vrabia mălai visează"...

Dar nu numai ele se înfruptă din dulceața lui: măsurat cu copul, rășnit, pisat, ciobanii scot unt din bătău, iau câte-un cocoloș și-l amestecă în ceaunul mămăligii. "Mămăliga-i de udătură și pâinea-i de uscătură", zice o vorbă veche. Și iată bucătăria noastră, care începe cu mămăliga, adună în jurul ei un soi de bucate, îmbrăcând un caracter etnic, de supraviețuire culinară păgână. Aliment principal, timp de peste două milenii, al poporului nostru și al strămoșilor din cari descindem, mămăliga nu se sfîrșește, spre deosebire de pâine, azimă și colivă. Spi-cul de grâu, ramura de măsline și peștele, sunt simboluri ale creștinismului. Meiul nu este, întrucât nici măcar mălăiașul, coliva de mei, terci îndulcit cu miere și mieji de nucă pisată, nu trece prin fața popii, ci se dă peste groapă, nesfințit creștinește.

În Țara Loviștei, meiul joacă un pronunțat rol ritual. Și acolo unde fiertura este inclusă în riturile unei populații sedentare, care-și cultivă pământul de milenii, ritul este fără doar și poate pre-creștin. Pe lângă alimentele nerituale preparate din mei: turte, turtițe de păsat, lipii -cu miere, cu fructe coapte, cu bulz de caș-, sarmale și plachia din mei pisat în piuă, sau coleașa, fiertură de crupe cu nume peceneg: "Kălășim", mămăliga din mei măcinat gros, sau lipiile și turtele de mei de toamnă, ieșit din sămulastră, care se coc pe vatră, în țăst sau pe cuptorul de piatră, pe lângă acestea au încă mare însemnătate, la lovișteni, practicile rituale cu mei crud. În copârșeu (sicriu) se aruncă o mână de mei: se spune că "se meiază mortul și îngroparea". Se dă mei de pomană peste sicriu, unuia de-o seamă (zilatic, lunatic, leat, chiar și la tiz). Se aruncă în urma sicriului mei amestecat cu țărână. Se dă câte o strachină de mei Sfântului Trifon, la 1 Februarie, împotriva viermăritului și a lăcustelor. Se dă de pomană strachina de zeamă de mei, de ziua morților. Și dacă cumva te lovea helgea, scăpai dacă numărai boabele dintr-o baniță de păsat și beai, prin țâțâna ulciorului, bragă dulce și bragă acră, care în 1912 se găsea cu 5 bani măsura (de 150 ml). Turta caldă și terciul ar avea și virtuți terapeutice, cu toate că (sau pentru că?) meiul e al diavolului, "făcătorul" lui. "Dracul, se știe, mănâcă meiul. Bagă plugul cu coarne diavolești în pustia dintre Apa Sâmbetei și Cetatea Iadului. Cu meiul oblojește, cum îi dă schicu". Dacă boleșnița biruie, înseamnă că omul "și-a trăit traiul, și-a mâncat mălaiul" și trebe să-l "meiem".

Arheologia se întâlnește cu etnologia în mormintele preistorice, unde meiul e atestat, ca în ultima groapă lovișteană, în care răposatul ia cu sine, pe calea fără de întoarcere, și pumnul de mei. Meiul provine etimologic din latinescul milium; mălaiul, ne asigură A.D. Xenopol, s'ar regăsi în cuvântul dac malana. Pentru măligă s'ar putea da explicații mai mult decât plauzibile. În schimb, mămăliga ar avea o etimologie neclară. Oare? Porumbul a înlocuit meiul din pricini economice (fiind mai spornic decât el) conjugate cu multe altele, aducând cu sine pelagra, când nu era asociat altor alimente conținătoare de vitamină PP și de proteine animale, dar n'a schimbat obiceiurile culinare ancestrale. Meiul, civilizația mămăligii (de mei și de porumb) și a păstorilor de oi, la un neam cu ocupații agropastorale străvechi, și-a păstrat un loc de elecție în apetențele culinare ale românilor, care sunt duble: atât pentru pâine cât și pentru mămăligă (sau invers), la cumpăna dintre sedentari și migratori, dintre păstori și agricultori, dintre oraș și sat, dintre bogat și sărac. Trecerea dela civilizația primitivă a fierturilor, la civilizația pâinii, nu s'a realizat încă deplin, în cugetele noastre, în gusturile noastre și pe pământul nostru. Îmbogățitor și fericit paradox, cu izvorul îndepărtat în umila grăunță de mei.-

Andrei Pandrea

&& "Uniunea tră Limba și Cultura Aromână" își va ține adunarea generală Duminică 21 Mai. Va fi vorba de activitatea anului trecut, programul pe anul în curs, al 3-lea congres internațional și probleme de organizare. Informații se pot cere la telefon: 0761/806338, sau scriind la Uniune: Postfach 322 67800 Freiburg.-

&& Al 3-lea congres al Aromânilor din America se va ține la Bridgeport, în zilele de 1-3 Septembrie viitor.-

- Ion Pantazi, în "Stindardul Românilor", Oct. 1988: Fasciștii, în imaginația dlui Rațiu, sunt legionarii din Consiliul Național. Aceștia sprijină necondiționat lupta împotriva comunismului, chiar din timpurile când dl Rațiu ne sfătuia la postul de radio BBC să ne predăm rușilor, cari sunt "aliații noștri firești"! Ei au acceptat de multă vreme democrația ca cel mai bun sistem de conducere și nu ocupă niciun post în Biroul Executiv al Congresului Mondial Românesc.

Îmi permit să-i amintesc dlui Rațiu și tuturor acelor "patrioți" români, cari au venit în exil spre a lupta, nu împotriva comunismului, ci a legionarilor, părerea unuia dintre cei mai mari scriitori români, dl Vintilă Horia, exprimată în prefața cărții mele "Am trecut prin iad": "Legiunea nu a fost o prezență politică întâmplătoare sau imitatoare, așa cum o vor unii. Este inutil să ascundem sau să disprețuim ceva care face parte din noi înșine. Oamenii lui Codreanu au întrupat o filozofie românească, au încercat o reformă în profunzime și au plătit cu viața încercarea lor. Tragedia și martiriul nu pot fi șterse de nimeni de pe fața istoriei neamului nostru. Dușmani sau prieteni ai Legiunii, nu ne putem permite luxul de a o elimina sau a-i micșora nici meritele nici defectele, nici sacrificiile nici excesele, așezate toate într'un timp de cronici, în fața însăși a in justiției, a sângelui, a suferinței în închisori, a conceptului de martir (martor însângerat) din care a fost scrisă trecerea prin timp a acestui fragment românesc fără de care o înțelegere a României din secolul al XX-lea nu va fi niciodată posibilă, indiferent, repet, de atitudinea pe care o vom avea în fața lui".

Dacă este vorba de luptă anticomunistă, legionarii au fost consecvenți întotdeauna, dl Rațiu niciodată!-

- Dina Ganea, la radio Chișinău, 23 Ian (din Dialog, Febr. 89): Decenii la rând știința sovietică moldovenească a afirmat că noi, moldovenii.. suntem un popor care abia odată cu primirea creștinismului dela slavi.. am preluat și scrisul.. După cum vedeți, în plină restructurare unii savanți de-ai noștri continuă să ocolească adevărul și să ne umilească.. Când și de către cine au fost încreștinați strămoșii noștri?.. Cunoscut-am noi oare scrisul latin?.. Majoritatea savanților susțin că pe aceste meleaguri creștinismul a fost adus odată cu legiunile lui Traian. Ferit la început de ochiul vigilent al autorităților, creștinismul s'a dezvoltat la noi nestingherit.. Noțiunile de bază ale credinței noastre creștine, de origină latină, arată că încreștinarea geto-dacilor s'a făcut concomitent cu romanizarea.. Pe plaiurile noastre au fost deci, la început, cultura și creștinismul latin.. Abia în 865.. bulgarii au primit creștinismul, iar la 893, sub Simeon, fiul lui Boris, vechea slavă devine limbă oficială a statului. Deci, stimați tovarăși savanți, când am fost noi, daco-romanii, niște necărturari și păgâni? Dacă-i așa, atunci cine ne-a făcut cele peste 2500 de inscripții latine, începând cu secolul 3 până către secolul 9? Slavii, cari abia în secolul 6 au venit aici, sau bulgarii, cari au venit și mai târziu?

Cum atunci noi, daco-romanii, care ne-am închinat atâtea secole Bisericii Latine, scriind latinește și având limba bisericii latina, ne-am dezis de ceea ce era firesc pentru popor? Savanții spun că daco-romanii au primit ritul ortodox odată cu limba slavonă și cu scrisul chirilic în locul celui latin pe timpul lui Simion.. Totul datorită unei apăsări exterioare, căci nu există nici un alt motiv care să fi făcut populația romano-dacă să îmbrățișeze o religie străină...

- Charles Lambert, în N.Y. Spectator, nr. 88: În adevăr, în Balcani, "credința ortodoxă fu multă vreme deasupra naționalităților. Popoarele își pierduseră aproape orice sentiment național" (Cvijic). Ceeace ușură enorm munca activiștilor naționaliști slavi și greci din așa zisele mișcări de "trezire" sau de "renaștere națională". Care, pentru a-și atinge bine scopurile, s'au servit din plin de clerul slavofon și grecofon. Astfel religia avu un rol de prim ordin în procesul de desnaționalizare a Românilor balcanici. În unele regiuni, acest fenomen de desnaționalizare luă autentice dimensiuni de masă. Un mare număr de Aromâni "s'au slavizat și grecizat, dispărând complet din sate și regiuni întregi unde se găseau acum un veac sau două", scrie Cvijic.

Desnaționalizarea Românilor balcanici a cunoscut o progresie foarte rapidă în a doua jumătate a sec. XIX și în sec. XX. Dacă spre sfârșitul sec. XVIII Românii constituiau cam 85% din populația creștină a Bulgariei, cam 75% din populația creștină a actualei Iugoslavii, aproximativ 50% din populația creștină a Greciei și cam 50% din populația totală, creștină și musulmană, a Albaniei, - în 1886 deja, populația ce se considera ea însăși română nu mai constituia decât o treime din populația creștină a Peninsulei Balcanice, formând 43% din populația globală a Albaniei (în 1910 ei erau încă 37%, iar în prezent abia 7%), 32.5% din populația

Bulgariei (unde, azi, nu reprezintă decât 3.4%), 30% din populația Greciei (6.64% azi) și 29% din

- Titu Popescu, în "Curentul", Febr. 89: Spre sfârșitul primului mileniu, când se formează statele slave și trec la creștinism, unele au adoptat limba de cult slavonă (statele bulgar, morav, rus chievian), altele latina (cehii, slovaci, polonezii), aceștia din urmă primind creștinismul apusean.. Să nu uităm că latina e și limba cultică a statului maghiar feudal. S'a ajuns la situația paradoxală că noi, descendenți latini, foloseam în biserică și cancelarii limba slavonă... Introducerea acesteia în biserică a stânjenit evoluția noastră spirituală firească... Aici ajunsese să se împotmolească splendoarea limbii și spiritualității latine!.. "Din veacul al X-lea, adică odată cu alcătuirea temelnică a bisericii bulgărești, ortodoxismul ne-a menținut în slavism; de la Brâncoveanu și Cantemir până la Tudor Vladimirescu, adică mai mult de ^{un} veac și jumătate, forma superioară a culturii românești a fost greacă.. În condiții atât de neprielnice, imboldul unei activități culturale românești nu putea veni decât din afară" (Lovinescu).

Patru sunt elementele corosive: slavonismul, turcismul, grecizarea și ortodoxismul.. "Într-o vreme când orice mișcare culturală se reflecta prin biserică, ortodoxismul nostru a fost evenimentul cel mai grav în urmări pentru dezvoltarea noastră culturală, căci el ne-a legat pentru veacuri întregi cu cultura Orientului, formând un zid despărțitor față de catolicismul vecinilor noștri din vest și din nord, cari ne-ar fi putut transmite cultura apuseană" (Sextil Pușcariu).. Refacerea concretă a unității spirituale a românilor, pe vechile ei baze latine și creștine, s'a inițiat în Transilvania, prin actul organic și vizionar de unire cu Biserica Romei.. venită din unitatea generatoare a spiritualității românești... Actul de unire cu Roma a însemnat deopotrivă integrarea în Biserica Universală și regăsirea rădăcinilor etnogenezei românești...

După unirea de la 1698, splendida pleiadă culturală a Școlii Ardelene a imprimat o direcție pe care urma să se desvolte întreaga spiritualitate națională, a fost o puternică mișcare de tip iluminist, pentru reînnoirea națională, inaugurată de episcopul Inocențiu Micu, principalul lor premergător. Atunci se trezise la viață reflexivă însăși firea noastră romanică. Învățăturile corifeilor alcătuiseră, după expresia lui Xenopol, "catehismul renașterii românilor", Iorga îi numește "cavaleri ai idealului național", Lovinescu apreciază că mișcarea latinistă "a fecundat știința și, mai ales, conștiința neamului românesc", pentru Ibăileanu ea a fost "o forță socială, un fenomen de progres". Titu Maiorescu recunoștea că regăsirea Cetății Eterne a adus "rara fericire care dintr-o desbinare religioasă a înălțat neamul întreg spre o unitate de cultură națională". Ioan Lupas o socotește ca fiind "o epocă nouă în istoria românilor: epoca renașterii și a întregirii naționale", iar N. Iorga, vorbind despre înfăptuirea episcopului Atanasie, conchide: "Din umilința lui a ieșit mântuirea noastră".-

- Pictorul Liviu Leucă, pe patul morții: "Românii, dacă vor să duinuie, trebuie să se întoarcă la punctul luminos de la care au fost îndepărtați străbunii noștri acum o mie de ani".-

- Elisabeth Drevillon, în "Lupta", 22 Ian. 89 (la București, de vorbă cu un opozant): Pentru G. Andreescu, părăsirea țării e o chestiune de demnitate: "La 15 Noembrie, am fost chemat la poliție și mi-au cerut să aleg între plecare sau încetarea activității mele de rezistent. Am decis să rămân, căci poporul român are nevoie aici de intelectuali opozanți și nu în străinătate. Alegerea mea e o chestiune de demnitate. A pleca ar însemna s'o pierd și, mai ales, trădare. Eu nu pot abandona poporul român"! Bravo!...

&& Împlinind academiciana cu diplome tocmită vreo 75 de anișori, și având es, încă, "pâinea și cuțitul", s'a pomenit cu o avalanșă de felicitări, "pentru îndelungata sa activitate revoluționară, pentru contribuția valoroasă în dezvoltarea științei, învățământului și culturii naționale, pentru bogata activitate politică.. pentru înfăptuirea multelor aspirații de progres, libertate și independență ale poporului român, pentru afirmarea nobilelor idealuri de pace, înțelegere și colaborare între toate țările lumii". Telegramele, toate pe acelaș calapod, sunt trimise de către instituții, niciuna nu poartă semnătura șefilor respectivi, ceea ce înseamnă că a început să le fie și lor rușine de așa tovarășie.. De altfel madam Briceag a ținut să asigure că "voi acționa ca și până acum, cu întreaga forță, în spirit revoluționar.. așa cum am făcut-o din cei mai tineri ani", - ceea ce înseamnă că, din partea perechei analfabete, nu-i nimic bun de așteptat; dar poate o scoate Gârbaciov la pensie, pentru limită de vârstă...

&& Redacția revistei "Zborlu a nostru" propune ca zi națională a Românilor din Balcani data de 21 Mai, zi în care, la 9 Mai 1905 stil vechi, iradeaua sultanului a acordat Aromânilor autonomie școlară și bisericească, recunoscându-i ca naționalitate. Problema se va discuta la un congres, unde va fi vorba și de un steag al Aromânilor. Noi am propune tricolorul...

ECOURI DE LA FRANKFURT

- Duminică 26 Februarie a avut loc, la Frankfurt aniversarea a 10-a de la consti-

ată de parohia "Maica Domnu-
onoare: mitropolitul pen-
vin a fost oficiat de pr.dr.
dna Lucia Roic. Preotul a
t cuvinte de îmbărbătare
Adameşteanu, ing. P. Morcov,
pl. R. Roşeanu au primit din
ncheiat la 23 Februarie
N. Cristoloveanu, ajutat de
na Mihai a expus, în holul
servit, cu îndemănare, un pa-
-al nostru steag, Balada lui
ucă, Deşteaptă-te Române, etc.

-
dela un văr din ţară, care-
area unui pachet. Greutatea
at, din Roman, cu numele de
s de la miliţie: "Numele pe
-au învins pe noi!". De se
raşul Roman, Pomârlă...

Europei, ținută la Freiburg
ieşirea acestei eparhii de
lipirea ei la un sinod ru-
din München.. Pus la vot,
După o lungă şi amară expe-
riunei biserici ruseşti, fie
în a vedea Rusia pe grani-
ria. Majoritatea a hotărât
trecând peste imperativul
lipirea parohiei de la Düs-
gală înjghebată de luminatul
niscail nemulţumiri, puteau să
cărui constituire şi ei au
convocat pe toţi parohie-
ultare. Sperăm însă că nu ne
echii fraţi de suferinţă, cu
eamă, mai ales, că "perestroï-
şi că dacă află fraţii dela
de curioasa lor hotărîre,

rietenilor noştri că activi-
le şi amicii noştri din ţară,
eanu: 6050 Offenbach/Main -

Radu Roşeanu

ului, a pefaţat o carte cu
omânii au văzut în el.. după
zinte în domeniul politic şi
raţiilor poporului român, pe
mod lăudabil, spre noi culmi
treg globul condamnă fioroa-
ate dl Eban a vrut să ne iro-
"culme de civilizaţie şi pro-
rătaţi ca "imaginea însăşi a
a fost sincer, şi n'a trăn-
toare, e de mirare că nu se
să-l puie şef suprem la Tel
e civilizaţie şi progres...
ra "Nistru", "Eminescu, lucea-
de pagini de texte inedite,
documente. Cartea poate fi
anţuzesc, la: Nicolae Loupan,

tuirea Asociaţiei Ortodoxe Române din Hessen, organia
lui" la biserica evanghelică Mathäus Kirche. Invitat de
tru Europa, Augustinos, cu sediul la Bonn. Serviciul d
Viorel Mehedinţu, ajutat de corul bisericii condus de
explicat evanghelia citită, iar înaltul Oaspe a rostu
pentru refugiaţi. Membrii fondatori: prof. D. Amzăr, a
dpl. K. E. Popescu, av. M. Roşca, student M. Roşeanu şi dpl
partea enoriaşilor un mic simbol al frumosului act
1979. A urmat un mic program artistic prezentat de d.
G. Urziceanu, M. Mărgean şi Aura Urziceanu. Dna Florent
bisericii, picturi pe lemn şi sticlă, iar dl Gugu a
har de şampanie şi cozonac. În programul artistic: P
Porumbescu, Rapsodia lui Enescu, Testamentul lui Post
Masa, în comun, a fost un dar al Consiliului Parohial

- Un membru al Eparhiei noastre a primit o scrisoar
comunică greutăţile avute la vama Bucureşti la ridi
provenea din faptul că numele îi fusese schimbat for
fată al mamei sale. Cerând el explicaţii, i s'a răspu
care l-ai avut (Roman), nu era demn de D-ta. Romanii n
va continua aşa, România va deveni iarăş Dacia, iar o

- La şedinţa Eparhiei Române Ortodoxe din centrul
în Octombrie trecut, s'a propus un amendament pentru
sub jurisdicţia Patriarhiei din Constantinopol şi a
sesc din Statele Unite, prin intermediul unui episco
amendamentul a căzut, majoritatea votând contra lui.
rienţă istorică, Românii ştiu că nu se pot supune ni
ea şi albă. Orice culoare ar avea ruşii, sunt solidar
ţa Carpaţilor, spre Ungaria, şi, la sud, direct cu Bulg
deci cum trebuia să hotărască, dar o mică minoritate
naţional-moral, şi peste votul majorităţii, a decis a
seldorf la acel sinod, atentând la opera cu atâta mi
preot Vasiloschi. Dacă fraţii dela Düsseldorf aveau
se adreseze Consistoriului bisericesc al Eparhiei, a
votat-o; iar dacă voiau neapărat să plece, apoi să f
nii în termen de cel puţin o lună înainte, spre cons
vor părăsi, ci vor continua să se simtă bine între v
cari împart binele şi greul de atâţia ani. Să țină s
ka" a lărgit, totuşi, unele posibilităţi de informare,
Chişinău, cari nu ştiu cum să se mai scuture de ruşi
vor fi foarte departe de a-i felicita...

- Readucem la cunoştinţa membrilor asociaţiei şi p
tatea noastră de expediere a medicamentelor la rude
continuă. Informaţii se pot obţine de la dl Radu Roş
Postfach 101606; sau la telefon: 069 - 886323.-

&& Dl Aba Eban, fost ministru de externe al Israel
prostii debitate de Pingelescu, în care afirmă că "n
cum văd şi azi, persoana cea mai indicată să-i repre
internaţional.. imaginea însăşi a valorilor şi aspi
care l-a condus cu competenţă, fermitate şi într'un
de civilizaţie şi progres". Asta, în momentul când în
sa stare în care a redus bietul popor român! Dar po
nizeze, să-şi arate dispreţul pentru români, a căror
gres" ar reprezenta-o tristul cuplu de analfabeţi, a
valorilor şi aspiraţiilor poporului român"! Dar dac
cănit numai/ ca să-şi onoreze niscaila obligaţii sună
mută la Bucureşti, sau că nu ni-l răpesc pe agramat,
Aviv: ca să-i ducă şi pe ebanii de-acolo pe culmi c

&& "Pro Basarabia şi Bucovina" a scos, prin editu
fărul românismului - 100 de ani de la moarte": 170
pe hârtie velină, cu peste 100 de fotografii, desene,
comandată, cu 100 de franci, până la 15 Mai, cu cec fr
13 rue des 4 Vents - ap. 09 - 92380 Garches - Franţa

DE LA UN VECHI CITITOR

Poate ar trebui să mă limitez la obișnuitele urări de bine și la adăugarea unui cec, însă nu mă lasă inima să nu vă destăinuesc gândurile ce mă mișcă de câte ori primesc Vatra:

1. Atitudinea Dv cu privire la românii înstreinați este binevenită, mai ales că sunt puține publicații în exil care să se ocupe de ei, iar de cei din țară nici pomeneală. Mereu m'am întrebat de ce Statul Român - înainte de 1945 - n'a instalat un post de radio puternic în Banat, pentru românimea de dincolo de Dunăre.

2. Soluția legitimării Episcopului Ortodox din SUA propusă de Dv îmi pare logică și normală, însă desigur că dintr'un început s'a izbit de prostia gloatei. Mă trag dintr'o familie mixtă religios, așa de armonică din acest punct de vedere, că partea bărbătească(3) eram uniți, iar partea femeiască(3) era ortodoxă. La Liceul nostru Militar din Tg Mureș vedeam, ca ceva dela sine înțeles, că slujeau la acelaș altar, împreună, preotul ortodox cu cel unit. Înainte de toate eram români. Mi-ar fi plăcut o uniformare religioasă a nației noastre, însă nu în forma în care s'a făcut sub sinodul Securității. Argumentele ce căutau să demonstreze lipsa de valabilitate a consacrării Episcopului Trifa porneau dintr'o rea intenție evidentă, iar corul care le susținea își proba ori lipsa de dragoste pentru neam, ori scurtimea de minte.

3. N'am fost legionar, deși generația noastră s'a format, conștient ori nu, în lumina legiunii; așa că înțeleg insistența Dv, ca legionar, asupra legilor omeniei, totuși repet că în public bateți prea multă monedă pe cazul Sima, ținând seamă că Vatra se adresează întregului exil românesc.

4. Felul în care a fost înlăturat Mareșalul Antonescu a fost mai mult decât rușinos și-i o pată de neșters de pe fața nației; complotul condus de fostul rege, cu predarea lui rușilor, n'are nume. Mareșalul a făcut ce-a putut; era tru-faș și neomenos, dar patriotismul lui era fără de pată, iar războiul era al nostru. A fost dur și răzbunător în cazul legionarilor, și batalioanele de reabilitare au fost așa de injuste, că mereu m'am întrebat cum de n'au întunecat și zdruncinat iubirea de țară din inima acelor oameni.

5. După noianul de regimuri politice trăite și cunoscute, recunosc că democrația este sistemul cel mai bun, deși îi mereu corupt și permite cocoțarea în fruntea țărilor a tot felul de nebuni și nechemați; are avantajul că-i schimbă după un timp (schimbarea Domnilor...). Totuși este un sistem mereu bolnav, deoarece permite și-și condiționează funcționarea prin partidele politice, niște masonerii care odată ajunse la putere, abuzează, exploatând țara. Democrația ar trebui să găsească un sistem de a funcționa fără partide; mereu se zice că partidul este un element necesar funcționării democrației, dar eu nu văd de ce un popor trebuie să se împartă în tabere care să lupte pentru cucerirea puterii, care, odată obținută, este un patent de corsar pentru jefuirea respectivei țări.

6. Înmulțirea asociațiilor românești de exil se datorează compatrioților vanitoși, cari sub diferite pretexte, îmbrăcate în principii consacrate, caută să se cocoțeze în fruntea exilului. Frumos ar fi, sau ar fi fost, să se adune toată românimea (trăim era informaticei) și să aleagă o conducere pe deasupra tuturor acestor binecuvântate principii mereu invocate. Așa ar fi fost bine și frumos.

Un pretext foarte uzat era refuzul de a merge cot la cot cu legionarii, amestecându-se în schimb cu ovreimea de dublă naționalitate. Personal nu mă împiedic de acele principii democratice care mă obligă să merg în acelaș front cu oameni cari n'au nici în clin nici în mănecă cu noi românii. Trăim la un loc cu ungurii și cu sașii și le recunoaștem toate drepturile, sunt egali cu noi, trăiesc în legea lor dar n'au pretenția de a ne dăscăli ori de a ne schimba, în schimb ovreii se erijează în directori de opinie și mereu sunt prezenți, băgând degetul în orice rană apare pe orizontul românesc. Graurii apar mereu, și mai ales când ne așteptăm mai puțin. De aceea consider ca ne-românească condiționarea prezenței unui român în asociațiile românești ale exilului. În fine, mai sunt și alte dureri, dar le las pentru viitoarea felicitare: LA MULȚI ANI!

Caius Prîia

&& Asoc. Pro Basarabia și Bucovina a luat inițiativa tinerii la Paris, la 24-25 Iunie, a unui colocviu internațional având ca temă complotul germano-sovietic din 1939, cu cunoscutele-i urmări nefaste. Cei ce vor să se înscrie cu referate (15-20 de minute, în română, franceză sau engleză), să se anunțe cât mai curând la dl N. Lupan: B.P.1007 - 1000 Bruxelles 1 - Belgia.-

&& La primul Concurs Internațional de proiecte pentru Parcuri Recreative, care a avut loc la Padova - 17-20 Decembrie 1987, premiul special pentru originalitatea temei parcului l-a obținut compatriotul nostru Dan Voivodă dela Mantova.-

Stimate Domnule Director,
Sunt un profesor din România, venit în vizită în Statele Unite.

Handwritten text in German, appearing to be a transcript of a meeting or discussion. The text is written in a cursive script and is somewhat faded. It begins with a date "1980" and a time "10:00". The text is organized into paragraphs, with some lines starting with "A." and others with "B." or "C.", suggesting a dialogue or a list of points. The text is written on a piece of paper that has been folded, with the fold visible in the center. The handwriting is somewhat slanted and the ink is dark. The paper has a slightly textured appearance. The text is written in a formal, but slightly informal, style, typical of handwritten notes or transcripts from that era.

1980 10:00

A. Handwritten text in German, appearing to be a transcript of a meeting or discussion. The text is written in a cursive script and is somewhat faded. It begins with a date "1980" and a time "10:00". The text is organized into paragraphs, with some lines starting with "A." and others with "B." or "C.", suggesting a dialogue or a list of points. The text is written on a piece of paper that has been folded, with the fold visible in the center. The handwriting is somewhat slanted and the ink is dark. The paper has a slightly textured appearance. The text is written in a formal, but slightly informal, style, typical of handwritten notes or transcripts from that era.

B. Handwritten text in German, appearing to be a transcript of a meeting or discussion. The text is written in a cursive script and is somewhat faded. It begins with a date "1980" and a time "10:00". The text is organized into paragraphs, with some lines starting with "A." and others with "B." or "C.", suggesting a dialogue or a list of points. The text is written on a piece of paper that has been folded, with the fold visible in the center. The handwriting is somewhat slanted and the ink is dark. The paper has a slightly textured appearance. The text is written in a formal, but slightly informal, style, typical of handwritten notes or transcripts from that era.

C. Handwritten text in German, appearing to be a transcript of a meeting or discussion. The text is written in a cursive script and is somewhat faded. It begins with a date "1980" and a time "10:00". The text is organized into paragraphs, with some lines starting with "A." and others with "B." or "C.", suggesting a dialogue or a list of points. The text is written on a piece of paper that has been folded, with the fold visible in the center. The handwriting is somewhat slanted and the ink is dark. The paper has a slightly textured appearance. The text is written in a formal, but slightly informal, style, typical of handwritten notes or transcripts from that era.

de Teoctist Consiliului Ecumenic dela Geneva, vorbește de sistematizarea, n
distrugerea satelor! .Niciunul din patriarhii noștri n'a fost la înălțime
siunii, primul chiar a patronat asasinarea lui Codreanu. Șefii bisericii, în
să reprezinte pe Dumnezeu, stau în slujba diavolului! Imperiul rus este în
dentă. Ungaria se depărtează "cu pași fanatizați" Are nevoie de comentari
de Teoctist Consiliului Ecumenic dela Geneva, vorbește de
distrugerea satelor! .Niciunul din patriarhii noștri n'a
siunii, primul chiar a patronat asasinarea lui Codreanu. Ș
să reprezinte pe Dumnezeu, stau în slujba diavolului! Imp
dentă. Ungaria se depărtează "cu pași fanatizați" Are nev

Isus? Pune urechea lângă inimă, pune...
 us? Melodia'nnoirii nu-i oare-o minune?
 -mi hotarele, Adierile Duhului Sfânt
 rele? M'au schimbat: nu mai trăiesc pe pământ.

it, Cine mă va despărți de Isus?
tele-am privit, Care om? Care duh? Care gând nespus?
a-mi străbate Rădăcinile mele, rădăcinile firii,
.. Stau înfipte 'n Golgota Iubirii...

...tire" din München și-a serbat, Duminică 26 Martie, hramul, pe episcopul Wagner, exarh al Patriarhiei din Constantinopol.

de Teoctist Consiliului Ecumenic dela Ge
distrugerea satelor! .Niciunul din patri
siunii, primul chiar a patronat asasinare
să reprezinte pe Dumnezeu, stau în slujba
dentă. Ungaria se depărtează "cu pași far
de Teoctist Consiliului
distrugerea satelor! .N
siunii, primul chiar a p
să reprezinte pe Dumnez
dentă. Ungaria se depărt
țelegere între Walesa ș
tă. Țările baltice se mi
cu intensitate. Numai ne
P.-Franța: Îmi trimit o
T.-Germania: Doresc VET
N.-St. Unite: Toată noap
că odată cu actul de "L
noaptea Sfântului Barto
mai mult de 50 de ani!
dorm eternitatea răspân
pe care cei dela VATRA
revistă 20 de dolari, cu
M.-Elveția: În Micro Ma
nunte trăite, despre "Ce
"Crucea de Piatră". Cu c
le murdare ale lui Ceau
L.-Mexic: Încerc a-mi î
atâta pasiune româneasc
H.-Canada: Numărul ulti
mâni, l-am citit "din ca
nat de conținutul istor
S.-Elveția: Alături suma
re în munca desinteresă
și orientare a exilului
Țării și al Neamului, at

Cine mă va despărți de
Care-auroră, sau care A
Care dihanie, târcolind
Poate să-mi spurce alt
Ca un pom, lângă ape să
Tot spre cer, tot spre
Ascultând cum prin fib
Seva puterii adevărate

&& Biserica "Buna Ve
având ca oaspe de onoar

ÎNAINȚAREA RUSIEI

Împărăția Rusească nu este un stat, nu este un popor, este o lume întreagă.

...venit. Predică a fost 11-8 1.1.5.3.3. răspunsuri
dat corul "Agapia", condus de Marius Cosmescu. La praznic, dl G. Ciorănescu
o avântată cuvântare de aniversarea unirii Basărabiei. Public, ca la 300.
&& La 28 Decembrie, comisia oficială interdepartamentală din Chișinău
studierea istoriei și a problemelor dezvoltării limbii moldovenești a a
ca "moldoveneasca" să devină limba oficială a Republicii și să se scrie
bet latin. Președintele acestei comisii e însuș președintele Republicii,
iar secretarul ei, Bondarciuc, e responsabilul ideologic. Acum, mai rămâne
vină și legea...

&& Misiunea Română Unită din Germania a tipărit un frumos calendar d
cu text, de veche tradiție în tipăriturile bisericești, în roșu (sărbători
negru (celelalte zile), având sus Cina cea de taină și pe Maica Domnului.
cere la Mons. Bârlea: Sendlingerstr. 65/I, 8000 München 2.- Telefon: 26 6

- Pr. Gh. Borca, parohul românilor liberi din Suedia, a tipărit un frumos
de perete pentru acest an, cu negru și roșu, pe un carton cu "Adormirea M
Domnului". Se poate cere, cu un dar pentru biserica românilor refugiați d
holm, la adresa sa: Brantholmsgrand 54 r - 12746 Skärholmen-STOCKHOLM (Su

&& Paștele cade anul acesta, pentru ortodocși și uniți, la 30 Aprilie.

- Nu uitați să veniți la Soultzmatt, Sâmbătă 10 Iunie!

&& Comisia politică a parlamentului european a organizat la Bruxelles, 21 Februarie. o sedință de ale Carpaților, câștiga în sfârșit o înfrățire mai directă asupra
populului român. În tratatul dela Paris nu a fost lipsită de niciunul din ace
câștiguri. Punerea poporului român sub ocrotirea puterilor mari și restituirea
unei părți mici din teritoriul rupt din trupul Moldovei, sunt două câștiguri
mari pentru noi, dar pentru Rusia nu sunt decât niște lucruri supărătoare.-

M. Eminescu ("Timpul", 6 Mai 1878)

NISTRULUI de Aurică Popescu

Nistrule ce-ai stat de veghe, Ele ne cunosc tot chinul. Nistrule, tu umflă-ți
Veacuri la granița țării, Sub călcâiul rus azi geme, Și să treacă nu-i lă
Temporar te-au furat rușii; Scumpa noastră Românie, Rupe poduri și înghi
Noi, nu te vom da uitării! Nistrule, tu să fii gata, Tot ce-ai să 'ntâlnești în
Malul tău și astăzi poartă, Pentru marea bătălie. Să nu scape bolșevici
Ziduri ce mărturisesc, Când Carpații au să miște, Ce-au adus în țară jal
Cum strămoșii se luptară, Gonind dușmanii prin văi, Toată plaga bolșevic
Apărând ce-i românesc. Bistrița, Siretul, Prutul, Prinde-o'n valuri, du-o'n
Soroca și cu Tighina, Au să 'nnece la călăi; Ajutând să reînvie,
Cetatea Albă, Hotinul, Ca să scape, înspre tine, Iarăși, "ROMÂNIA MARE"!
Au fost martore în lupte, Fugind, se vor îndrepta;

S E M N A L Ă R I

- Liciniu Faina, Unirea cea mare; Wolf v. Aichelburg, Pe-un picior de plai...: Ion
... "partid"...
& A apărut "Le pays roumain entre orient et occident - La "Moldo-valachie"
... la première moitié du XIX-e siècle", de Neagu Djuvara. Se poate obține, cu
franci, la "Publications Orientales de France", avenue du Général Schmitz -
91 Cergy-Pontoise Cédex - Franța.-
& Tribuna României inaugurează Anul Nou cu, pe prima pagină, versurile lui
... escu: Ce-ți doresc eu ție - Dulce Românie - Țara mea de glorie - Țara mea
dor?... La trecut-ți mare, mare viitor! Că'n nădejdea prezentului...
& Citim, într'o foaie simistă, că, "între foame și mișelie, nu mai există mora-
Să fie asta o încercare de explicare a.. "chestiei"?
& La Ottawa s'a înființat o parohie românească, care și-a început activita-
în ziua de Crăciun, când a slujit acolo pr. Nicolae Zelea. După masa comună au
bit părintele și dnii Ion Zaharia, N. Pora, prof. Murgescu, prof. Ilie Popescu, etc.
La Aachen s'a stins, la 7 Aprilie, Const. Cernăianu. În mormântarea, la Câmpulung.-
La Köln a murit, cu două săptămâni înainte, ginerele său, dr. D. Ștefănescu. -
Într'un sanatoriu s'a stins, la 81 ani, Ion Popinceanu, fost profesor la Univer-
sitățile din Lipsca, Halle, Berlin, München și Erlangen.-

- ric; L'exil c'est moi!; Expunerea de motive a "Soborului", - "Curentul", Febr. 89.-
- Pr. Al. Rațiu, Sinodul dela München, - în "Libertatea", Febr. 89.-
- Doru Novacovici, Să demascăm agenții de influență, - în "Rom. Liber", Martie 89.-
- C. Goraș, Stânga miliardarilor; Stroe Moldovanu, Din scrântelile Telegrafului Român; "Acțiunea 1988 pentru salvarea României": Memorandum către ONU; N. Lupan, Unirea Basarabiei; Titu Bărbulescu, Istoria României și istoria Românilor; G. Băl-tean, Ucrainenii; G. Brana, RSR și glas-perestroismul; H. Comaniciu, Libertate; An-drei Pandrea, Diagnostic; Radu Enescu, Europa de dincolo; C. Macri, Criza capitalis-mului și colapsul socialismului; N. Stoia, Acum slobozește Doamne; Const. Mares, Arta confuziei, - în "Cuvântul Românesc", Martie 89.-
- Wolf von Aichelberg, Moartea unui cimitir; Șerban Budișteanu, Numai speculații? - în "Dialog", Febr. 89.-
- "Zborlu a nostru", Freiburg, 4/88, conține literatură, amănunte dela congresul aromân din vara trecută, ținut la Freiburg, comemorarea a 175 de ani de la apa-riția, la Viena, a Gramaticii aromâne a lui Mihail Boiagi.-
- A apărut vol. II din "Am trecut prin iad", de Ion Pantazi, cuprinzând, după anii de front și închisoare din vol. I, viața sub comuniști și aspecte din a exilului, deci anii 1964-1988. Cartea, cu foarte multe fotografii, conține peste 700 de pa-gini și costă 70 de mărci, de trimis, prin mandat sau cec, la adresa autorului: Gmünderstr. 28 - 8000 München 70 - Germania; sau, pe acelaș nume, la: Bayerische Vereinbank - Bankleitzahl 700 202 70, konto 33810717 - München.-
- Dl Ionițoiu a scos un nou număr din Deșteaptă-te Române (140 de pagini!), nu-măr enciclopedic, închinat întregirii României, cu sumedenie de documente și foto-grafii istorice, privind mai ales Bucovina, dar și actualitatea, din țară și exil, comemorări (Eminescu, Păstorel, Maniu), versuri, totul încheindu-se cu un proiect de manifest-program al partidului național-țărănesc. Colaborează Radina, Gh. Mazilu, etc. "Volumul" dogorește de un genuin patriotism.-
- A ieșit și nr 25 din Revista Scriitorilor Români, scos prin abnegația dlui prof. C. Sporea, cu obișnuita bogată colaborare: N. Novac, Sergiu Grossu, Vinti-lă Horia, Al. Mircea, S. G. Theodoru, Nicu Caranica, Florica Bațu, Titus Bărbulescu, D. Ichim, Șt. Baci, N. N. Timiraș, C. Amăriuței, Antoaneta Bodisco, etc.
- A apărut Philosophia perennis, nr 1, Annales françaises de philosophie stylisti-que, în 175 de pagini, cu un frumos buchet de colaboratori: Georges Danesco, Ci-cerone Poghir, Mariana Piscoci, Raoul Marin, Marco Cugno... Ce vreți mai mult?
- Au apărut două volume din poeziile lui Vasile Militaru: unul, scos prin stră-dania d-lor prof. V. Gurău (care-i scrie și prefața) și Gr. Scorochirjă, se cheamă Poeemele nemuririi și a ieșit la editura "Cartea" din Freiburg; celălalt se chea-mă Stropi de rouă și a fost scos de editura "Nistru" din Bruxelles, ostenitori fiind dnii N. Lupan și Gr. Scorochirjă. Versurile lui Vasile Militaru, pline de căl-dură, dragoste și autenticitate țărănească, au fost foarte populare în țară, de aceea a și murit în închisoare, căci ocupanții nu l-au putut ierta. Credem că nici exilul nu le va ocoli...

Bucur Calangiu

DE PAȘTI de S. G. Theodoru

Dă-Mi Doamne ochii, ochii de-altădată,	Dă-mi Doamne ochii plini de încântare,
Care'n prisosul razelor de soare	Cu rouă'n ei de-atâta bucurie
Zâmbeau la cerul bulgărit de vată,	Când în livezi, cu fiecare floare
Ce da'n căldură unde de răcoare.	Se înscria un vers de poezie.
Dă-mi Doamne ochii ce plimbau de mână	Belșug de-atâta farmec și culoare,
Cu ghiociei, primele brândușe	Aduse'n preajma zilelor de Paște,
Și-un fir de iarbă care iar amână	Azi, amintire, un trecut ce doare
A primăverii larg deschisă ușe.	Și-i răstignit în lumea ce renaște.

&& Dintr' o chemare a dlui Florea Nicoriuc, român verde din Boianul Bucovinei furate de ruși: Veniți cu dragoste românească, inimi curate și gânduri frățești, să mulțumim lui Dumnezeu pentru toate darurile și să-l rugăm să ne păzească de primejdii, pe noi și neamul nostru, căci numai Sf. Biserică ne va salva Neamul și scumpa noastră Patrie de jugul tiran și venetic. Pe cei ce nu's totdeauna de ace- celeași păreri cu noi, îi poftim să intre în Sf. Biserică, să vadă, să audă și să se convingă cum noi cu toții suntem frați români creștini, cum noi cu toții avem acelaș țel: Salvarea NEAMULUI și PATRIEI noastre, ROMÂNIA! - - - - -

Contribuțiile la VATRA se pot trimite: în Germania, la Öffentliche Sparkasse -- 7800 Freiburg, Konto 1264443; în Italia, la Roma, C.C. Postale 43327006; în Franța, la 75018 Paris, 27 Bd Barbès, Crédit Lyonnais, compte 731101 Z (numai cu virament). Contribuțiile se pot trimite și direct la redacție, prin cec sau mandat postal.

H rausgeber und für den Inhalt verantwortlich: Dr. Petre Vălimăreanu
7800 Freiburg - Müncchenstr. 12 - Germania